

Edu-wsparcie

czasopismo elektroniczne
Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie

Biblioteka Pedagogiczna
w Ciechanowie

Nr 1/2014

Ciechanów 2014

Redakcja:

Grażyna Brzezińska

Bożena Lewandowska

Monika Biedrzycka-Gładka

e-mail: biuletyn.bpiechanow@gmail.com

tel. 23 672 33 77 w. 25

BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W CIECHANOWIE

ul. 17 Stycznia 49

06-400 Ciechanów

tel. 23 672 33 77

www.bpiechanow.edu.pl

bpiechanow@gmail.com

Spis treści

OD REDAKCJI	1
--------------------------	---

Bożena Lewandowska <i>Jubileusz Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie</i>	2
---	---

FELIETONY

Grażyna Brzezińska <i>Rozmowy o czytaniu</i>	7
---	---

Marzena Rybicka <i>Jakiej książki potrzebuje nauczyciel?</i>	9
---	---

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Małgorzata Komor <i>Biblioteka to nie tylko wypożyczanie książek</i>	12
---	----

Bogumiła Pawłowska, Anna Wesółowska <i>Czy warto organizować wystawy?</i>	15
--	----

Piotr Praczkowski <i>Kółko motocyklowe w Technikum nr 3 w Ciechanowie</i>	20
--	----

Jolanta Nagiel <i>Dyskusyjny Klub Książki w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie</i>	22
---	----

Małgorzata Zadrożna-Ulatowska <i>„Mam haka na raka”</i>	26
--	----

WARTO WIEDZIEĆ

Agnieszka Kołodziejska <i>Magia czytania. Dlaczego warto czytać dziecku?</i>	29
---	----

Monika Biedrzycka-Gładka <i>Koncentracja uwagi w procesie uczenia</i>	32
--	----

Monika Biedrzycka-Gładka <i>Kształtowanie samooceny i pewności siebie u dziecka</i>	37
--	----

Bożena Lewandowska <i>Edukacyjne wartości portali społecznościowych</i>	43
--	----

Małgorzata Komor <i>Biblioteki szkolne w świetle standardów</i>	49
--	----

RELACJE

Bożena Lewandowska, Agnieszka Kołodziejska <i>Rok Juliana Tuwima w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie</i>	53
--	----

Barbara Ciarcińska <i>Rok Juliana Tuwima w Szkole Podstawowej i w LO w Głinojecku</i>	56
--	----

Mirosława Ostrowska <i>Zadania bibliotek pedagogicznych w świetle nowych przepisów prawa oświatowego</i>	59
---	----

REGION

Mirosława Lewandowska-Wołosz <i>Wydawca, naukowiec, regionalista... chłopak z Ciechanowa</i> 61	
--	--

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Mirosława Ostrowska <i>Bezpieczeństwo w szkole</i>	65
Mirosława Ostrowska <i>Sześciolatek uczniem</i>	69
POZNAJMY SIĘ - Grażyna Brzezińska	74
WARTO PRZECZYTAĆ	77
NASI DARCYŃCY	79
WSPIERAJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ	81
NOTY O AUTORACH	82

OD REDAKCJI

Przedstawiamy Państwu pierwszy numer czasopisma elektronicznego „*Edu-wsparcie*”, które powstaje w **Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie**. Na jego łamach znajdą Państwo artykuły związane zarówno z działalnością naszej Biblioteki i jej filii, jak również materiały mogące stanowić inspirację w codziennej pracy nauczycieli oraz nauczycieli bibliotekarzy.

Bieżący numer powstał dzięki zaangażowaniu osób, które chcą podzielić się z Państwem zdobytą wiedzą i doświadczeniem. Autorami prezentowanych tekstów są pracownicy Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie (i jej filii), jak również nasi współpracownicy z bibliotek szkolnych i publicznych. Mamy nadzieję, że ich grono będzie się stale powiększać.

W 2013 roku Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie obchodziła 60-lecie powstania. W pierwszym numerze chcemy pokrótce przybliżyć Państwu historię i pracę naszej Biblioteki. Zachęcamy również do lektury relacji z ciekawych imprez szkolnych i bibliotecznych mających miejsce w powiecie ciechanowskim. Nawiązujemy do obchodów Roku Juliana Tuwima w bibliotekach, piszemy o wartości czytania w trwającym obecnie Roku Czytelnictwa. Proponujemy teksty bardzo różnorodne w swojej treści, z bibliotekarstwa, psychologii, ciekawe felietony oraz naszą stałą rubrykę „Warto przeczytać”. Artykułem o Stanisławie Pazyrze, wybitnym ciechanowianinie, historyku i społeczniku, inicjujemy rubrykę „Region”. Pragniemy także przybliżyć sylwetki osób pracujących w oświacie w ramach cyklu „Poznajmy się...”. Chcemy, aby osoby z naszego środowiska mogły lepiej się poznać, a także zaprezentować swoje bardzo różnorodne pasje czy ciekawe działania.

Mamy nadzieję, że nasze internetowe pismo stanie się miejscem wymiany informacji i wiedzy. Zachęcamy do współtworzenia naszego pisma, dzielenia się opiniami i własnymi doświadczeniami.

Zapraszamy do lektury.

Redakcja

Jubileusz Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie

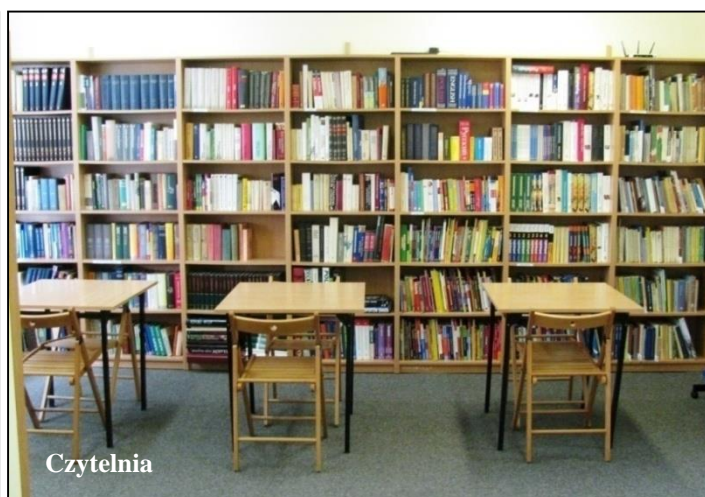
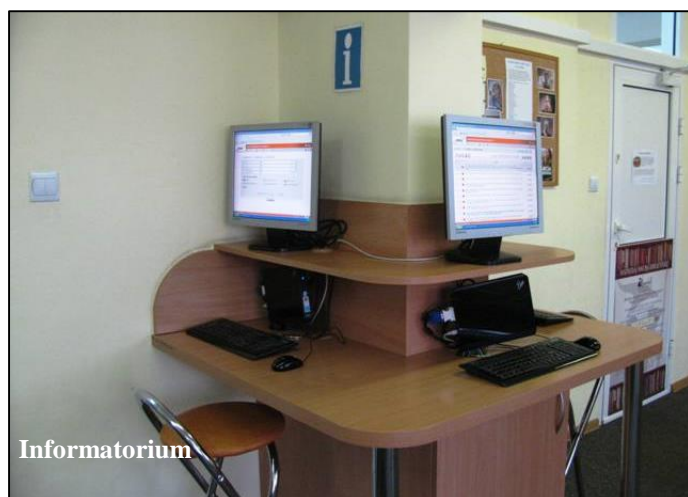
Diamentowy jubileusz Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie jest świetną okazją do wspomnień i podsumowania jej działalności. W ciągu minionych 60 lat Biblioteka była zawsze ściśle związana ze środowiskiem kulturalnym i oświatowym regionu.

Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie została powołana w 1953 roku. Rozpoczęła swoją działalność jako Powiatowa Biblioteka Publiczna w budynku Wydziału Oświaty przy ulicy Warszawskiej 66. W 1963 r. zmieniła dotychczasowy lokal na Dom Nauczyciela przy ul. Orylskiej 3. W 1976 r., decyzją Kuratora Oświaty i Wychowania, rozpoczęła działalność jako Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Ciechanowie z pięcioma filiami: w Mławie, Płońsku, Pułtusk, Działdowie i Żurominie. 1 stycznia 1993 r. Biblioteka Pedagogiczna wraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym i redakcją czasopisma „(O)światek” została włączona do Zespołu Placówek Doskonalenia Nauczycieli w Ciechanowie. Po raz kolejny zmieniła również swą siedzibę, na budynek Bursy Szkolnej nr 2 przy ulicy 17 Stycznia 49, w której funkcjonuje do dziś.

W 1999 r., w związku z nową reformą administracyjną kraju, Biblioteka straciła status placówki wojewódzkiej. Filia w Działdowie została przekazana Warmińsko-Mazurskiej Bibliotece Pedagogicznej. Po rozwiązaniu Zespołu Placówek Doskonalenia Nauczycieli w 2005 r. Biblioteka zaczęła funkcjonować jako samodzielna placówka pod nazwą Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie. Obecnie posiada cztery filie: w Płońsku, Pułtusk, Mławie i Żurominie. Pracuje w oparciu o Działy: Udostępniania, Informacyjno-Bibliograficzny oraz Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Mazowieckiego. Nadzór pedagogiczny nad Biblioteką sprawuje Mazowiecki Kurator Oświaty. W 1991 r. stanowisko dyrektora objęła Grażyna Brzezińska, pełniąc je z powodzeniem do dziś.

Zakończenie procesu komputeryzacji w 2008 r. rozpoczęło nowy etap w dziejach Biblioteki i przyczyniło się do znacznego wzbogacenia oferty programowej. Biblioteka stała się nowoczesną placówką edukacyjną. Obecnie każdy użytkownik biblioteki posiada konto

elektroniczne, które umożliwia mu przeglądanie pełnego katalogu, zamawianie rezerwowanie wybranych pozycji przez Internet. W Internetowym Centrum Multimedialnym wyposażonym w sześć stanowisk czytelnicy mogą korzystać z zasobów Internetu w celach edukacyjnych. Czytelnia oferuje bogaty zbiór czasopism edukacyjnych oraz darmowy dostęp do Internetu Wi-Fi. Trzy stanowiska komputerowe w Informatorium umożliwiają przeglądanie baz tworzonych w programie PROLIB Marc 21.

Naszymi partnerami są szkoły oraz biblioteki szkolne, w stosunku do których pełniemy funkcję doradczą i edukacyjną. Organizujemy dla nich szkolenia, warsztaty, prowadzimy indywidualne konsultacje związane z opracowaniem formalnym i rzeczowym zbiorów, sporządzaniem opisów i zestawień bibliograficznych, prawem oświatowym, awansem zawodowym bibliotekarzy. Cykliczne spotkania nauczycieli, mające najczęściej postać

wykładów połączonych z pokazem multimedialnym, warsztatów czy wymiany doświadczeń, są jedną z form dokształcania i doskonalenia zawodowego, dają możliwość wymiany poglądów, pomagają w rozwiązywaniu problemów zawodowych. Szeroka i bogata tematyka spotkań dotyczy zagadnień psychologii, pedagogiki, technologii informacyjnej, technik plastyczno-artystycznych. Uzupełniają je zajęcia z terapii, lekcje otwarte dla nauczycieli.

Wspomagamy nauczycieli prowadząc zajęcia edukacyjne. Uczniowie poznają warsztat informacyjny Biblioteki, sposoby wyszukiwania informacji, sporządzania opisów bibliograficznych, przypisów. Zapoznają się z działalnością i zakresem usług naszej placówki. Zajęcia mają na celu przygotowanie ich do korzystania

Lekcja biblioteczna dla młodzieży ZS Nr 2 w Ciechanowie

z zasobów bibliotecznych, poszukiwania informacji w elektronicznych bazach danych, przygotowania się do egzaminu maturalnego. Do grona ścisłej współpracy zaliczamy I Liceum Ogólnokształcące im. Zygmunta Krasińskiego oraz Zespół Szkół nr 3 im. Stanisława Staszica w Ciechanowie.

Promujemy nasze działania i usługi biblioteczne na własnej stronie internetowej, w lokalnych

V Subregionalne Targi Edukacji i Pracy w Ciechanowie

i ogólnopolskich mediach, na portalach internetowych oraz w czasopiśmie i serwisach bibliotekarskich. Prowadzimy Dyskusyjny Klub Książki, włączamy się do ogólnopolskich akcji Bookcrossing. Uczestniczymy w Targach Edukacji i Pracy w Ciechanowie.

Współpracujemy z działającymi w regionie placówkami oświatowymi, kulturalnymi i opiekuńczymi. Na terenie Biblioteki swój dorobek prezentują szkoły, przedszkola, biblioteki wszystkich typów szkół oraz ośrodki dla osób niepełnosprawnych. Upowszechniamy osiągnięcia bibliotek szkolnych, organizujemy wystawy poszczególnych placówek w gablocie z cyklu „Biblioteki szkolne prezentują” oraz w Wypożyczalni Biblioteki.

Wystawa prac podopiecznych Ośrodka Wsparcia w Ciechanowie

Dużym sukcesem okazało się uruchomienie platformy internetowej Moodle wspomagającej prowadzenie zajęć dla nauczycieli, umożliwiającej kształcenie na odległość, organizację konkursów dla młodzieży. Popularnością cieszą się kursy z zakresu bibliotekoznawstwa, technologii informacyjnej, materiały szkoleniowe adresowane do nauczycieli, bibliotekarzy, studentów i uczniów zamieszczone na platformie (<https://moodle.bpciechanow.edu.pl>).

Stanowią również formę realizacji nowych wymagań nałożonych na biblioteki pedagogiczne zgodnie z Rozporządzeniem z 2013 r. w zakresie wspomaganie szkół w wykorzystaniu nowoczesnej technologii informacyjno-komunikacyjnej. Nauczyciele mogą nabyć lub podnieść swoje kompetencje, rozwinąć umiejętność prowadzenia lekcji z wykorzystaniem nowych technologii.

Obecny kształt Biblioteki to wspólny dorobek, umiejętności zawodowe i zaangażowanie wielu jej dawnych i obecnych pracowników. Zakres działań naszej Biblioteki stale poszerza się. Staramy dostosowywać się do potrzeb i wymagań użytkowników, zdobywać nowe kompetencje zawodowe i informatyczne, niezbędne do realizacji priorytetów i kierunków polityki oświatowej państwa.

FELIETONY

Grażyna Brzezińska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Rozmowy o czytaniu

Na łamach naszego czasopisma chcę zapoczątkować cykl felietonów o czytaniu i książkach. Zatyłowałam je „Rozmowy..”, gdyż marzy mi się, aby stały się one inspiracją do rozmów z uczniami, nauczycielami, znajomymi ... o procesie czytania. Z reguły zajmujemy się treścią książek. Ja chciałabym stworzyć katalog – listę przyjemności związanych z czytaniem.

Wszyscy mamy ulubione miejsca związane z czytaniem (fotel, łóżko, ławka czy leżak w plenerze) oraz czas, który najchętniej na czytanie przeznaczamy (wieczory, noce, wakacje). Radość sprawia już sam akt wyboru i zakupu książek, choć zapewne różnie podchodzimy do zakupu prezentu (komu?) i poszukiwań książek dla siebie. Nasze wybory są podyktowane różnymi motywacjami. Czasem jest to pogoń za bestsellerem, ulubionym autorem, gatunkiem literackim lub potrzebą doskonalenia zawodowego. Bywa, że wybór jest czysto snobistyczny i służy tylko popisaniu się znajomością modnej literatury. Z reguły jednak wybieramy książkę, która ma sprawić nam przyjemność.

Potem przychodzi problem porządku ustawienia książek na półkach – inny dla estetów (formaty, szata graficzna okładek), inny dla kolekcjonerów: autorów, literatury fachowej, prezentów, książek ulubionych, nieprzeczytanych.

Ciekawe mogą okazać się nasze „wyznania nieczytania” przyznanie się do niezajomości najbardziej znanej książki z tak zwanego kanonu literatury. A może ważniejsze są powody, dla których do nich nie zajrzeliśmy: lektura obowiązkowa, grubość, osoba polecająca, skojarzenia z wydarzeniami, które właśnie nam się przytrafiły.

Mamy też pewnie w pamięci książki, które szczególnie chcielibyśmy polecić, ale nie wszystkim, a wybranej osobie, bo ją znamy i chcemy sprawić przyjemność.

Kiedy zastanowimy się nad tymi kwestiami, dochodzimy do wniosku, jak wiele przeżyć, radości, uczuć, wzruszeń związanych jest z przeczytanymi lekturami. Wędrowanie śladami

FELIETONY

książek uświadamia nam, że czytelnik ma nie tylko swoje życie, ale dzięki literaturze może przeżyć o wiele więcej.

Kończąc przytoczę historię z Albertem Einsteinem, którego ktoś się kiedyś zapytał, co robić, aby jego dzieci były inteligentniejsze. Wynalazca odpowiedział : *„Jeśli chcecie, żeby wasze dzieci były inteligentne, przeczytajcie im bajki. Zaś jeśli chcecie, by były jeszcze bardziej inteligentne, to czytajcie im jeszcze więcej bajek”*.

FELIETONY

Marzena Rybicka

I Liceum Ogólnokształcące im. Zygmunta Krasińskiego w Ciechanowie

---

Jakiej książki potrzebuje nauczyciel?

Jestem nauczycielem i często spotykam się z wypowiedziami o przewidywalnym charakterze mojej pracy. Przyznaję: w pewnym stopniu się z tym zgadzam. Jednakże, taki stan rzeczy może nastąpić jedynie na skutek naszego osobistego przyzwolenia. Jeżeli to właśnie my – nauczyciele, pozwolimy na to, by naszymi obowiązkami zarządzała rutyna, to niechybnie wpadniemy w błędną cykliczność. Stracimy przez to zarówno chęć nauczania, ale też samego przebywania w szkole, z naszymi uczniami i współpracownikami.

Dlatego też, sądzę, iż specyfika profesji, wymaga od Nas dużej elastyczności. Dla mnie, osobiście – nauczycielstwo – łączy w sobie zarówno elementy rzemieślnictwa, gdzie trzeba się wykazać zarówno kunsztem, jak i techniką, ale też i sztuki, gdzie wplątamy swój subiektywizm, estetykę i tak często podkreślane ostatnio umiejętności miękkie (*ang. soft skills*).

Pamiętać też należy, iż nauczanie to jeden z najstarszych zawodów. Dodatkowo, profesjonalne przekazywanie wiedzy, wychowywanie i wpajanie wartości zawsze będzie w społeczeństwie niezbędne. Pomimo obserwowanych zmian, nauczyciele będą wciąż oczywiście konieczni, jednak ich rola, będzie zależała od ciągłej ewolucji i efektywnego przystosowywania się.

Mając tego świadomość, zauważyłam brak jednego narzędzia, które w mojej ocenie jest nieodzownym dla wszystkich praktyków w oświacie. Wiem to gdyż, od wielu lat, poświęcam się pracy w bibliotece i często koleżanki i koledzy pytają mnie o dobrą książkę dla nich – dla nauczycieli. Niezależnie, od kierunku, zainteresowań, przedmiotu przez nich wykładanego – czują oni potrzebę zapoznania się z literaturą, która nie byłaby przewodnikiem po danej dyscyplinie, ale pracą naukową, która wniosłaby zauważalną wartość dodaną do ich starań.

Książka ta byłaby pomocą nie tylko dla młodych nauczycieli, świeżo upieczonych magistrów, ale też dla szerokiej i doświadczonej już kadry. Co według mnie, w takiej "złotej recepcie" powinno być zawarte?

FELIETONY

Po pierwsze, redefinicja, w tym poszerzenie pojęcia naszego zawodu. Dla mnie związane jest to z szerokimi perspektywami, przed którymi obecnie mają szansę stanąć nauczyciele. Warto wskazać przykłady z zachodu Europy, czy tym bardziej z USA. Tam nauczyciele, poza lekcjami, oddają się dalszej pracy z młodzieżą. Prowadzą z sukcesem tematyczne koła zainteresowań, drużyny sportowe, artystyczne i naukowe. Wspólnie z dziećmi i ich rodzicami szukają funduszy, sponsorów, grantów. Pozyskują środki, by rozwijać zarówno siebie jak i podopiecznych. Takie jasne wskazanie jest obecnie niezbędne. Nauczyciele sami mogą stać się w dużym stopniu niezależni, budować swoją pozycję w środowisku. Wiele drzwi otworzyła przecież sama Unia Europejska, umożliwiając starania o szerokie dofinansowania. Każdy nauczyciel może przygotować autorski projekt, stać w się managerem własnej kariery, dać coś więcej od siebie. Taka praca może przynieść niewspółmierne owoce, dla szkoły, uczniów i samego śmiałka.

Po drugie, motywacja. Nauczyciele obecnie mają obawy. Jak zostaną przyjęci przez własne środowisko i władze lokalne, jeżeli będą chcieli "wyjść przed szereg". Trudno im sobie wyobrazić, że możliwości, które czekają są łatwo osiągalne. Potrzeba lekkiego dopingu, który może dodać skrzydeł. Książka, która zawarłaby w sobie uczciwe techniki motywacyjne, mogłaby przyczynić się do zwiększenia efektywności w naszej pracy. Bycie nauczycielem, to tak samo jak bycie lekarzem, czy architektem – konieczność ciągłego rozwoju. Wiedza wyniesiona ze studiów, daje tylko teoretyczne postawy przy zderzeniu się z praktyką zawodu. Każdy musi pielęgnować i poszerzać własne umiejętności, gdyż samowolny długoletni przestój jest nieuczciwością w stosunku do instytucji szkolnictwa, ale przede wszystkim do podopiecznych.

Po trzecie – wspomniane już przeze mnie umiejętności miękkie – spolszczane niepotrzebnie *soft skile*. Nauczyciel spotyka się przecież codziennie z wieloma zróżnicowanymi wewnątrz grupami uczniów, a zawsze musi się wykazać zdolnością do rozmowy i aktywnego działania. Faktem jest oczywiście, że często można dane klasy wpisywać w powtarzalne schematy, jednakże dobry nauczyciel powinien każdą kolejną grupę traktować jak osobny zespół. Ponadto, choć to niepopularne stwierdzenie, to w każdej klasie są dzieci zdolne i te, które potrzebują więcej czasu i samozaparć do osiągnięcia chociażby przeciętnych wyników w nauce. Opisywana, więc przeze mnie książka powinna zawierać układ rad dotyczących postępowania z dziećmi, jako całością klasy, każdym z osobna, ponadto powstającymi często zwaśnionymi grupkami, a idąc dalej też z rodzicami. Nauczyciel musi

FELIETONY

dbać o rozwój całej klasy. Jednakże, opóźnianie materiału czy obniżanie poziomu jest nieuczciwością w stosunku do dzieci szybciej pracujących. Nigdy, jednak nie można przecież pozwolić na pozostawanie z tyłu jakichkolwiek uczniów. Niezbędne, więc jest budowanie ciągłego kompromisu. Dlatego też, zawsze trzeba się wykazywać odpowiednim podejściem m.in. przy ustalaniu, ciężaru materiału, łagodzeniu nastrojów w klasie, a nawet w dyskusjach tak przyziemnych jak koszty "zielonej szkoły".

Kończąc, chcę podkreślić, że sama takiej książki jeszcze nie spotkałam. Liczę, że w niedługim czasie pojawi się na rynku pozycja, która nowatorskim podejściem będzie mogła wywołać niejedną dyskusję. Rynek od dawna jest przesycony poradnikami do partykularnych przedmiotów, czy materiałów. Brak jednak książki, która pomoże każdemu nauczycielowi w codziennej ciężkiej pracy – niezależnie, czy wpadnie ona w ręce matematykowi, czy poloniście. Trzeba przecież pamiętać, że oprócz samego przekazywania wiedzy, równie ważny jest sposób i forma naszej pracy, kontakty międzyludzkie w placówce, a przede wszystkim zaangażowanie i nowoczesne, efektywne podejście.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Małgorzata Komor
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Biblioteka to nie tylko wypożyczanie książek

Większości z nas biblioteka kojarzy się tylko i wyłącznie z wypożyczaniem książek lub korzystaniem z nich na miejscu, a przecież tak nie jest. Jestem przekonana, że działania, które podejmują współczesne biblioteki – a w tym także i nasza – to jedna z dróg do celu, aby to właśnie biblioteka stała się miejscem poszukiwania wiedzy i informacji, miejscem poszukiwania pasji i realizacji zainteresowań czytelników. Mówiąc o tych działaniach mam na myśli szereg czynności, które podejmujemy z myślą o naszych użytkownikach, ich wsparciu i zapewnieniu fachowej pomocy. Bo biblioteka to także m.in.: konkursy, wystawy, spotkania z autorami, szkolenia on–line, prezentacje nowości czytelniczych, współpraca z bibliotekami szkolnymi, lekcje biblioteczne, spotkania wspierające pracę nauczycieli tj. wykłady, wymiana doświadczeń, lekcje otwarte, warsztaty metodyczne i plastyczne. Być może dla niektórych działania, które wymieniłam nie są zbyt innowacyjne, ale to właśnie dzięki nim nasza placówka staje się miejscem coraz bardziej dostrzeganym, przyjaznym i lubianym przez uczniów oraz wszystkich naszych użytkowników.

To właśnie na terenie biblioteki mogliśmy podziwiać prace uczniów, podopiecznych Ośrodka Wsparcia w Ciechanowie, uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Ciechanowie, Zespołu Szkół im. Aleksandra Świętochowskiego w Gołotczyźnie, przedszkolaków z Miejskiego Przedszkola nr 10 oraz twórców z powiatu ciechanowskiego. Wystawy te miały na celu nie tylko zaprezentowanie talentów dzieci, ich twórczości i pomysłowości, ale przede wszystkim uzmysłowienie odbiorcy, iż w każdym z nas niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej tkwi potencjał twórczy i potrzeba rozwoju. Wystawy cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród użytkowników, w efekcie zaowocowały przeprowadzeniem cyklu spotkań na terenie naszej biblioteki a także filii oraz innych zainteresowanych placówek.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Spotkania te miały charakter warsztatowy, podczas nich różne grupy uczestników (nauczyciele, bibliotekarze, słuchacze, uczniowie) poznawały nowe techniki plastyczne np.: quilling, haft matematyczny, decoupage, iris folding, patchwork, upcykling (sztuka przetwarzania niepotrzebnych i nieużywanych przedmiotów).

Każde tego typu spotkanie dla nauczyciela było szansą na zdobycie nowych umiejętności przydatnych w codziennej pracy – nie tylko na lekcjach techniki, zastępstwach czy podczas przygotowywania dekoracji na różne okazje – ale również na zajęciach świetlicowych, terapeutycznych w pracy z niepełnosprawnymi, osobami starszymi czy wycofanymi społecznie. Dlatego też, tak szerokie możliwości wykorzystania zdobytych umiejętności, przemawiają za pomysłem prowadzenia cyklicznych spotkań w ramach koła bądź klubu, zrzeszającego nauczycieli różnych etapów nauczania.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Warsztaty z techniki decoupage

Jestem przekonana, że warsztaty w ramach wyżej wspomnianego klubu, byłyby wspaniałą okazją do wspólnego poszukiwania inspirujących pomysłów, dzielenia się nimi a także miejscem realizacji twórczych pasji. Spotkania te tworzyłyby dogodne warunki do pogłębienia wzajemnych kontaktów zawodowych i lepszego zintegrowania naszego środowiska.

Bogumiła Pawłowska, Anna Wesołowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie. Filia w Mławie

Czy warto organizować wystawy?

Wystawy w bibliotekach stanowią często margines ich działalności. Bibliotekarze koncentrując się na gromadzeniu, opracowaniu i udostępnianiu zbiorów, zapominają o właściwej promocji tych zbiorów i biblioteki. Wystawy mogą okazać się właściwym i skutecznym środkiem upowszechniania informacji o bibliotece i jej księgozbiórze, a także instytucjach i osobach współpracujących z placówką.

Wystawy organizowane w bibliotece stanowią jedną z **form promocji placówki w środowisku lokalnym**. Nie tylko promują to, co stanowi ich przedmiot, ale też, niejako przy okazji, skupiają uwagę odbiorców na samej bibliotece, jako organizatorze ekspozycji. By tak się działo, to znaczy, by wystawy spełniały swoją rolę, muszą zostać spełnione określone warunki. Po pierwsze temat ekspozycji powinien być istotny i nośny. Po drugie wystawa powinna mieć atrakcyjną formę i być szeroko rozpropagowana. Wreszcie, po trzecie, musi zaistnieć tzw. rozgłos inauguracyjny, co w praktyce oznacza, iż podczas otwarcia ekspozycji należy zadbać o udział środków masowego przekazu (prasy, mediów), jak również lokalnych autorytetów, po to, by wydarzenie było odbierane jako szczególnie doniosłe i wartościowe. Jeżeli wszystkie trzy warunki zostaną spełnione, a pozytywne wrażenie dotyczące ekspozycji jest związane z biblioteką, wystawa działa na rzecz placówki promująco.¹

Ekspozycje, w tym przede wszystkim, wystawy książek, są klasycznym wariantem quasi-zbiorowych form pracy z czytelnikiem. Prezentują one eksponaty uporządkowane w pewną całość i przez to prowadzą do poszerzenia orientacji odbiorców w zbiorach biblioteki. W literaturze spotkać można rozmaite klasyfikacje wystaw. Biorąc pod uwagę kryterium ich praktycznej użyteczności, można dokonać rozróżnienia na: naukowe, tematyczne i popularyzatorskie.

---

¹ Wojciechowski J.: *Idee i rzeczywistość: bibliotekarstwo pragmatyczne*, Warszawa 2002, s. 128.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Wystawy, a zwłaszcza ekspozycje książek, nie należą do łatwych form pracy z czytelnikiem, a ich skuteczność, jak już wcześniej wspomniano, jest determinowana spełnieniem określonych warunków. Całość zabiegów koncepcyjnych nad wystawą książki można zaprezentować w postaci uproszczonego modelu.² „Jego rozpracowanie pisemne (co nie jest konieczne) stanowi scenariusz:

1. Wybór celu, ustalenie problematyki i tematu.
2. Charakterystyka odbiorców (adresatów).
3. Środki realizacji. Lokalizacja. Czas trwania.
4. Dobór piśmiennictwa.
5. Ekspozyty towarzyszące i uzupełniające. Środki ekspresyjne.
6. Ogólne założenia oprawy plastycznej.
7. Tematyczny układ wystawy.
8. Katalogi, informatory. Akcja propagandowa.
9. Imprezy towarzyszące”.³

W tym artykule nie będziemy się jednak skupiały na treściach teoretycznych. Przeciwnie, chcemy zaprezentować kwestie praktyczne związane z organizacją wystaw na przykładzie naszej codziennej pracy w Bibliotece Pedagogicznej w Mławie. Nasze ekspozycje od lat cieszą się dużym i wciąż niesłabnącym zainteresowaniem nie tylko użytkowników biblioteki, ale też środowiska lokalnego. Poza tradycyjnymi wystawami książek, można u nas obejrzeć interesujące wystawy fotograficzne czy fotograficzno-dokumentalne, wystawy „młodych talentów”, prace twórców regionalnych. Hasła tych wystaw to, między innymi: „Karykatura według Tomasza Jakubowskiego z Przasnysza”, „Historia i dzień dzisiejszy Kościoła Świętego Wawrzyńca i Cmentarza Parafialnego”, „Niebo nad Żurominem”, „Mława dawniej i dziś”, „Miejsca i pamiątki związane z Wojciechem Piechowskim”, „II wojna światowa w rysunku Arkadiusza Wróbla”. Nie sposób wymienić ich wszystkich.

---

² Wojciechowski J.: *Czytelnictwo*, Kraków 2000, s. 151-152.

³ Ibidem, s. 152.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Przez wiele lat działalności wystawienniczej możemy pochwalić się bogatą kolekcją tematów i długą listą autorów. Warto dodać, że współpracę opieramy na nieustającym zainteresowaniu działalnością twórców i zachęcaniu do prezentacji jej efektów. Cyklicznie organizujemy wystawy prac uczniów Zespołu Szkół nr 2 w Mławie, które za każdym razem wywołują wiele pozytywnych reakcji. Oprócz klasycznych prac plastycznych prezentujemy też te wykonane różnymi technikami np. origami modułowe, witraż, haft krzyżykowy.

W grudniu 2013 roku, poza witrażami bożonarodzeniowymi uczniów ZS nr 2 w Mławie, w naszej bibliotece pojawiły się też „Anioły” z masy solnej autorstwa Anny Borkowskiej, nauczyciela ZS nr 4 w Mławie oraz wystawa kartek świątecznych i noworocznych ze zbiorów Janusza Dębskiego. Prowadzimy też współpracę z emerytami ZNP, którzy chętnie wystawiają u nas swoje prace. BP w Mławie jest też organizatorem konkursów o zróżnicowanej tematyce i skierowanych do różnych grup wiekowych. W sytuacji, gdy są to konkursy plastyczne zawsze organizujemy pokonkursowe wystawy otrzymanych prac. Ten typ wystaw zreszta sporą grupę odbiorców, do której zaliczamy znajomych, przyjaciół i rodzinę autorów. Osoby te obejrzą ekspozycję nawet wtedy, gdy nie zwrócą uwagi na informację o wystawie zamieszczoną w mediach, na plakatach i ulotkach. Do pozostałej grupy odbiorców musimy

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

skierować zaproszenie i dane o temacie wystawy. Od właściwego rozpowszechnienia informacji o wystawie zależy poziom zainteresowania i odwiedzin ekspozycji. Ważną rolę odgrywają również wystawy poświęcone wybitnym pisarzom, organizowane dla uczczenia rocznicy urodzin czy śmierci autora. Służą nie tylko przedstawieniu życia i twórczości artysty, ale przede wszystkim prezentacji naszego księgozbioru. Cieszą się powodzeniem wśród miłośników literatury, osób wrażliwych na aktualne wydarzenia kulturalne i uczniów przygotowujących się do egzaminu maturalnego.

Następny cykl wystawienniczy realizowany jest w oparciu o zagadnienia najczęściej wymieniane przez naszych czytelników. Książki cieszące się niesłabnącym zainteresowaniem są źródłem powstania wystaw na następujące tematy: „Teoria i praktyka pracy logopedycznej”, „Sześciolatek w szkole”, „Autyzm”, „Bezpieczna szkoła”, „Promocja zdrowia”, „Podnoszenie jakości pracy szkoły” i wiele innych. Te ekspozycje ułatwiają wybór właściwej literatury czytelnikom a bibliotekarzom służą do sporządzania zestawień bibliograficznych na wybrany temat.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Nie zapominamy również o eksponowaniu nowości biblioteki. Wszystkie nowe książki są prezentowane na regale wystawienniczym, w gablocie, na plakatach i ulotkach oraz w gazetkach. Nowe nabytki wpływają na wizerunek biblioteki, jako instytucji odpowiadającej na zapotrzebowania czytelnicze, dbającej o atrakcyjny i właściwy księgozbiór.

Wspomniane wcześniej ekspozycje książek stanowią kluczowy element naszej działalności wystawienniczej. Służą one nie tylko promocji księgozbioru, ale też skupiają uwagę czytelników na pewnych istotnych w dzisiejszym świecie kwestiach. Przy organizacji wystaw książkowych zawsze uwzględniamy aktualne kierunki polityki oświatowej oraz o czym już pisałyśmy, potrzeby i zainteresowania odbiorców.

Staramy się, by nasze wystawy bez względu na formę (książkowe, fotograficzne, plastyczne itp.) zawsze miały atrakcyjną oprawę graficzną, a tym samym przykuwały uwagę odbiorców, którymi w zależności od sytuacji są osoby indywidualne lub grupy, np. uczniowie szkół powiatu mławskiego. Zapraszamy do oglądania naszych wystaw codziennie, w godzinach pracy biblioteki, przy czym w przypadku większych grup, z uwagi na kwestie organizacyjne, prosimy o wcześniejsze uzgodnienie terminu. Fotografie niektórych naszych ekspozycji można obejrzeć na stronie <http://www.bpmlawa.edu.pl> w zakładce „Działalność wystawowa”.

Wszystkie wystawy organizowane w bibliotece dają szansę odwiedzającemu na spotkanie z literaturą, sztuką niezależnie od jego zainteresowań. Użytkownik biblioteki mimowolnie styka się z pewną sferą życia kulturalnego i społecznego. Jest to okazja do wymiany informacji, uwag i własnych przemyśleń a może nawet poszerzenia własnych zainteresowań.

Bibliografia:

WOJCIECHOWSKI Jacek. Czytelnictwo. Wyd. 6 popr. Kraków: Wydawnictwo UJ, 2000. ISBN 83-233-1234-6.

WOJCIECHOWSKI Jacek. Idee i rzeczywistość: bibliotekarstwo pragmatyczne. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 2002. ISBN 83-87629-85-5.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Piotr Praczkowski
Zespół Szkół nr 3 im. Stanisława Staszica w Ciechanowie

Kółko motocyklowe w Technikum nr 3 w Ciechanowie

W Technikum nr 3 im. Stanisława Staszica w Ciechanowie powstało kółko motocyklowe, zrzeszające uczniów i nauczycieli – pasjonatów „dwóch kółek”. Działalność kółka polega na cyklicznych spotkaniach, poświęconych konkretnemu tematowi, który jest związany z motocyklami.

Na pierwszym, wigilijnym, spotkaniu poruszany był temat motocykla **FSO Maraton 125**, który miał być produkowany w ciechanowskiej filii FSO w latach 90. ubiegłego wieku. Gościem specjalnym spotkania był ówczesny prezes ciechanowskiej filii FSO mgr inż. Lech Barbarski, który opowiedział zebranim o rozwoju filii FSO w Ciechanowie oraz o historii związanej z projektem motocykla FSO Maraton 125, jak również o tym, dlaczego nie doszło do wdrożenia produkcji tego motocykla. Następnie nauczyciel mgr inż. Zenon Smoliński przedstawił krótką prezentację motocykla FSO Maraton 125. Pan Smoliński w tamtym okresie był pracownikiem ciechanowskiej filii FSO i pracował nad projektem tego motocykla. Po części oficjalnej nastąpiło tradycyjne przełamanie się oplatkiem i składanie życzeń.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Na drugim spotkaniu tematem był „**Ubiór motocyklisty i kierowcy skutera**”. Prezentację multimedialną przygotował wicedyrektor mgr inż. Piotr Praczkowski, a pokaz elementów ubioru motocyklisty przeprowadził pan mgr inż. Marek Komorowski z Ciechanowskiej Bankowej Grupy Motocyklowej. Specjalnym gościem spotkania był dyrektor techniczny Yamaha Motor Polska pan Piotr Piszcz.

W obu spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele ciechanowskich grup motocyklowych: Wolnego Wydechu i Bankowej Grupy Motocyklowej.

Na 1 marca jest zaplanowana wycieczka na 6. Ogólnopolską Wystawę Motocykli i Skuterów do Warszawy, a kolejne spotkanie kółka, które odbędzie się w połowie marca, będzie poświęcone tematowi „**Jak wybrać swój pierwszy motocykl?**”

Opiekunami kółka motocyklowego są: wicedyrektor mgr inż. Piotr Praczkowski oraz nauczyciele: mgr inż. Jan Wójcik i mgr inż. Zenon Smoliński.

Więcej informacji na stronie:

http://zs3.ciechanow.pl/wiadomosci/993/lista/kolko_motocyklowe

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Jolanta Nagiel
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Dyskusyjny Klub Książki w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie

We wrześniu 2013 r. Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie zainaugurowała cykl spotkań z czytelnikami w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki (DKK).

Idea DKK narodziła się w Anglii na początku zeszłego stulecia. W 2006 r. British Council (instytucja pozarządowa promująca kulturę i język angielski poza granicami Wielkiej Brytanii) nawiązało współpracę z Instytutem Książki, mającą na celu popularyzację idei klubów książki w Polsce, a już w 2007 r. rozpoczęły działalność pierwsze kluby. Instytut Książki opracował model prowadzenia klubów w polskich bibliotekach w oparciu o angielskie wzorce i powołał je do życia w ramach programu rozwoju czytelnictwa „Tu czytamy”. Celem działalności Dyskusyjnych Klubów Książki jest przede wszystkim wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dorosłych i młodzieży oraz promocja dobrej, wartościowej literatury. „Tu czytamy” to wieloletni, ogólnopolski program, mający na celu wykreowanie mody na czytanie, poprzez akcentowanie przyjemności płynącej z kontaktu z dobrą książką. Z takiego właśnie założenia wyszli inicjatorzy DKK, proponując, aby spotkania klubu były przyjemnością a nie obowiązkiem. Uczestnicy klubu, żeby czerpać radość z dyskusji o literaturze, nie muszą się na niej znać, bowiem spotkania klubu mają być przede wszystkim doskonałym sposobem na spędzenie wolnego czasu w gronie osób o podobnych zainteresowaniach. Celem klubów jest także ożywienie środowisk skupionych wokół bibliotek oraz zachęcenie samych bibliotekarzy do kreowania mody na czytanie. Członkiem DKK może zostać każdy, niezależnie od wieku, zainteresowań czy wykształcenia. Liczba klubowiczów w poszczególnych klubach jest różna, nie powinna jednak przekraczać dwunastu osób.

Dyskusyjny Klub Książki w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie stanowi grupa dziewięciu osób, czytelników naszej biblioteki, którzy spotykają się, aby porozmawiać o książkach. Spotkania odbywają się raz w miesiącu, na każdym omawiamy jeden tytuł,

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

wybrany wcześniej przez klubowiczów. Książkę, jaką będziemy czytać, wybieramy wspólnie z listy polecanej przez koordynatora wojewódzkiego DKK.

Sięgamy nie tylko po współczesną literaturę polską, ale i zagraniczną, poznajemy twórczość nie znanych nam dotąd autorów. Na spotkaniach dzielimy się swoimi wrażeniami na temat przeczytanej książki, nie prowadzimy poważnych dyskusji literackich, ale raczej mówimy o swoich osobistych odczuciach związanych z omawianą książką. Wartością jest sama dyskusja. Pozwala nam bowiem jeszcze raz przeżyć emocje, które pojawiły się podczas lektury, daje również okazję do zwrócenia uwagi na te fragmenty książki, które dla jednych czytelników były mało istotne, inni zaś dostrzegli w nich coś ważnego. Czasami sięgamy po książkę, aby zacytować te fragmenty, które szczególnie utkwiły nam w pamięci. Podczas dyskusji szanujemy opinie i gusty czytelnicze innych klubowiczów.

Rozmowa o książkach często, jak to jest w przypadku naszego klubu, zmienia się w rozmowę o obejrzanych ostatnio filmach, sztukach teatralnych, o ciekawych spotkaniach kulturalnych na terenie Ciechanowa, w których klubowicze ostatnio uczestniczyli. Czasami po prostu rozmawiamy o życiu, o nas samych, o naszych codziennych problemach. Atmosfera jest bardzo serdeczna, spotkania przedłużają się nawet do późnych godzin wieczornych. Są wśród nas i ludzie młodzi, i starsi, ale dobrze się rozumiemy, mówimy wszyscy sobie po imieniu, lubimy przebywać w swoim towarzystwie. Mimo, że każdy z nas jest inny, łączy nas wspólna pasja, pasja czytania. Oczywiście, klub nie jest zamknięty, można do nas dołączyć

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

w każdej chwili. Każdy jest mile widziany na spotkaniach, nawet jeśli nie udało mu się przeczytać czy dokończyć książki, o której będziemy rozmawiać, wiadomo bowiem, że nie wszystkie propozycje przypadną każdemu do gustu. Można również przyjść, aby tylko posłuchać naszej dyskusji.

Jako Klub kreujemy modę na czytanie, chcemy pokazać jak wiele przyjemności może płynąć z lektury, a także promować aktywny udział w życiu literackim właśnie poprzez tego typu spotkania. Dyskusyjne Kluby Książki wzbudzają duże zainteresowanie lokalnej społeczności, dla której książka znajduje się nadal w centrum kultury. Jestem zadowolona, że zostałam moderatorem tak fantastycznej grupy osób. Moderator to osoba, która sprawuje opiekę nad klubem, współpracuje z koordynatorem wojewódzkim, zamawia książki i rozprawdza je między klubowiczów, organizuje spotkania z autorami. W tym roku planujemy organizację pierwszego w naszym klubie spotkania z pisarzem lub poetą. Udało mi się zaprosić do klubu grupę wspaniałych, wrażliwych ludzi, którzy nie tylko są pasjonatami czytania, ale też sami

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

próbują swoich sił pisząc wiersze, czy pamiętniki. Mamy w swoim gronie osobę należącą do Stowarzyszenia Autorów Polskich.

Praca w Dyskusyjnym Klubie Książki daje mi mnóstwo satysfakcji i radości, dlatego namawiam koleżanki bibliotekarki do zakładania klubów w swoich placówkach. Dyskusyjne Kluby Książki to projekt adresowany przede wszystkim do czytelników bibliotek publicznych, ale z powodzeniem, jak to widać na przykładzie naszej biblioteki, może być realizowany również w Bibliotekach Pedagogicznych. Założenie Dyskusyjnego Klubu w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie okazało się dobrym pomysłem, zasługującym na dalszą kontynuację. Dlatego też serdecznie zapraszam w imieniu własnym i wszystkich członków naszego klubu do czytelnicy biblioteki w każdy ostatni piątek miesiąca na ciekawą dyskusję o książkach i miłe spędzenie czasu. Relacje z każdego spotkania dostępne są na stronie biblioteki www.bpciechanow.edu.pl - w zakładce Wydarzenia.

Fot. Maciej Kowaliński

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Małgorzata Zadrożna-Ulatowska
Zespół Szkół nr 3 im. Stanisława Staszica w Ciechanowie

„Mam haka na raka”

Zespół Szkół Nr 3 im. St. Staszica wziął udział już po raz czwarty w Ogólnopolskim Programie „Mam Haka na Raka”, organizowanym przez Polską Unię Onkologii.

Ideą programu „jest zaangażowanie młodych ludzi do kształtowania postaw dorosłych Polaków. „Mam Haka na Raka” skierowany jest do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych na terenie całej Polski, a jego nadrzędnym celem jest kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez edukację oraz osvajanie młodzieży z tematem chorób nowotworowych. (...) Program trwa od 2007 roku, a każda edycja programu poświęcona jest innemu nowotworowi. Na przestrzeni sześciu lat zostały poruszone problemy takich raków, jak: piersi, szyjki macicy, prostaty, jelita grubego, płuc oraz nowotwór skóry - czerniak.

Fot. Kinga Komorowska

Tegoroczna 7. edycja programu została poświęcona nowotworom układu chłonnego - chłoniakom.” (cyt. za www.mamahakanaraka.pl).

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Uczniowie klasy drugiej LO kierunku sportowo-turystyczny zgodnie z zasadami programu pracowali w zespole pięcioosobowym. Ich pierwszym zadaniem było zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat chorób nowotworowych, w szczególności układu chłonnego. Rzetelnie wyposażeni w wiedzę, przy pomocy przygotowanej przez siebie prezentacji i ulotek przeprowadzili w poszczególnych klasach ZS nr 3 pogadanki. Każde spotkanie poprzedzała i kończyła ankieta, która pozwalała ocenić wiedzę słuchaczy na temat chłoniaka przed - i po spotkaniu. Spotkania z poszczególnymi klasami, w małych grupach pozwalały na szczere rozmowy i dyskusje o profilaktyce chorób nowotworowych oraz zaangażowanie większej liczby uczniów w dalsze prace w ramach programu, czyli przygotowanie konferencji i happeningu oraz propagowanie Dnia Otwartych Drzwi 1 lutego 2014 r. w ramach, którego można było zrobić bezpłatne badania profilaktyczne na oddziałach onkologii w szpitalach całej Polski.

Fot. Monika Adamuszevska

Przy wsparciu Narodowego Funduszu Zdrowia Delegatura w Ciechanowie uczniowie klasy 2 LO zorganizowali dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych klas z rozszerzoną biologią konferencję pt. „Szukam haka na chłoniaka”. Spotkanie odbyło się 12.02.2014 r. w siedzibie Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej i było częścią projektu „Mama haka na raka” Celem konferencji było poszerzenie wiedzy na temat profilaktyki chorób nowotworowych, w szczególności chorób układu chłonnego. W spotkaniu uczestniczyli uczniowie naszej szkoły, uczniowie Zespołu Szkół nr 1, uczniowie Zespołu Szkół nr 2 wraz z nauczycielami oraz przedstawiciel mediów pan Marek Szyperski

z tygodnika Extra Ciechanów. Konferencję rozpoczęli uczniowie naszej szkoły, Anna Gajewska, Damian Kwiatkowski i Kinga Komorowska, którzy w sposób profesjonalny przedstawili przyczyny, objawy i profilaktykę układu chłonnego w swojej prezentacji pt. „Szukam haka na chłoniaka”.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Głównym punktem konferencji było spotkanie z panem doktorem Leszkiem Szcząchorem lekarzem medycyny rodzinnej. Pan doktor wyjaśnił zebranym zawiłości funkcjonowania układu chłonnego, zachęcał do profilaktyki, wskazywał sposoby profilaktyki w chorobach nowotworowych, szczególnie chłoniaku. Młodzież słuchała go z dużym zainteresowaniem. Pan dr Szcząchor chętnie odpowiadał na liczne pytania młodzieży i nauczycieli. Uczestnicy konferencji otrzymali ulotkę z informacją o chłoniaku zaprojektowaną przez uczniów kl.2 ST oraz podpisali deklarację "Zachęcę jedną osobę do wykonania badań profilaktycznych".

Przez pierwsze dwa lata działania informacyjne z zakresu profilaktyki chorób nowotworowych kierowane były głównie do uczniów i nauczycieli naszej szkoły. Od dwóch

lat wychodzimy poza mury szkolne. W ubiegłym roku po raz pierwszy urządziliśmy happening na ulicy Warszawskiej. 13.02.2014 r. uczniowie klas drugiej i trzeciej LO uczestniczyli w happeningu pt. „Mam haka na raka” na ulicy Warszawskiej. Uczniowie wyszli na ciechanowski deptak w celu propagowania profilaktyki chorób

nowotworowych, w tym chłoniaka. Młodzież rozdawała przechodniom ulotki, zachęcała do badań profilaktycznych i zbierała podpisy pod deklaracją "Zachęcę jedną osobę do wykonania badań profilaktycznych". Licealiści spotkali się z sympatią i zainteresowaniem mieszkańców Ciechanowa.

Znaczącego wsparcia w nagłaśnianiu profilaktyki chorób nowotworowych udzieliły naszym uczniom lokalne media – radio RMF MAXXX, Radio 7, Tygodnik Ciechanowski, Ciechanów inaczej, Tygodnik Extra Ciechanów, Ciechanów TiVi.

Agnieszka Kołodziejska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Magia czytania Dlaczego warto czytać dziecku?

Codzienne czytanie dziecku jest czynnością prawdziwie magiczną. Zaspokaja bowiem potrzeby emocjonalne dziecka, znakomicie wspiera jego rozwój psychiczny, intelektualny i społeczny, jest jedną z najskuteczniejszych strategii wychowawczych, a przy tym przynosi dziecku ogromną radość oraz pozostawia cudowne wspomnienia.

Czytając książkę, dajemy dziecku największy dar – swój czas, wyłączną uwagę, pełne zaangażowanie, nasz entuzjazm dla czytania. Wspólne czytanie zbliża rodzica i dziecko, kiedy rodzic bierze dziecko na kolana, obejmuje je, jest blisko niego, poświęca mu czas. W ten sposób pokazuje dziecku, że jest dla niego ważne, że je kocha. Dziecko natomiast odbiera ten sygnał i czuje się nie tylko ważne, ale i nabiera wiary w siebie i wzrasta jego poczucie własnej wartości. Codzienne czytanie dziecku dla przyjemności, a więc dla samej radości bycia razem, wspólnej podróży w świat wyobraźni i wspólnego przeżywania perypetii książkowych bohaterów, daje rodzicom niezwykłą szansę rozwijania dziecięcej wrażliwości, współczucia, empatii, serdeczności, otwartości – tych wszystkich dobrych, delikatnych i pięknych cech.

To zwykłe, ale za to ciepłe i regularne codzienne czytanie jest znakomitą szkołą inteligencji emocjonalnej. Dziecko poznaje całą gamę uczuć, uczy się je nazywać. Przekonuje się na własnych przykładach, że jego problemy i przeżycia nie są odosobnione – że inni też się boją, też przeżywają smutki i cierpienia, że również się złością, czują zazdrość, wstyd lub rozczarowanie. Dowiaduje się, jak ludzie reagują w różnych sytuacjach i jakie skutki przynoszą ich zachowania i wybory. Z książek płynie szeroka ogólna wiedza o życiu, a także wiedza i refleksje na własny temat, dzięki czemu dziecko coraz bardziej swobodnie będzie się poruszać w skomplikowanym labiryncie ludzkich spraw. Książka jest nie tylko pokarmem dla umysłu, ale i dla duszy. Daje możliwość przeżywania radości zachwytu, fascynacji, złości, lęku. Dziecko uczy się nie tylko nazywania emocji, ale i radzenia sobie z nimi.

WARTO WIEDZIEĆ

Czytając dziecku codziennie, nie tylko wzbogacamy jego zasób słów, ale także dajemy mu okazję do formułowania i wyrażania własnych myśli. Rozmowy i zabawy z dzieckiem w trakcie czytania są tak samo ważnym elementem budowania jego kompetencji umysłowych jak samo czytanie. Słuchanie czytania rodzica pozwala dziecku śledzić rozwój akcji i dialogów, dostrzegać oraz przewidywać konsekwencje, a nawet wyłapywać niekonsekwencje w zachowaniach postaci lub konstrukcji opowieści. Im większe

doświadczenie czytelnicze zdobywa dziecko, z tym większą swobodą będzie umiało rozmawiać o książce, snuć rozważania w niej poruszone oraz refleksje wykraczające poza sferę lektury, dotyczące wartości życiowych. Głośne czytanie dziecku pomaga także w wyrobieniu niezwykle ważnej umiejętności umysłu, jaką jest koncentracja.

Powiększa również przestrzeń ładu w umyśle dziecka, spełniając tym samym nieodzowny warunek dobrego radzenia sobie w życiu i w szkole. Czytanie i słuchanie to czynności, które również w niezwykle sposób stymulują wyobraźnię. Dziecko rodzi się z naturalną, żywą i bogatą wyobraźnią, która jest często tłumiona w procesie rozwoju. Podawanie “na tacy” obrazów nie pomaga rozwijać wyobraźni. Przed telewizorem dziecko biernie spędza czas. Inaczej jest z bajkami, które dzieciom czytamy. Dzieci słuchając bajek wyobrażają sobie opowiedzianą sytuację, kojarzą fakty, tworząc logiczną całość, ustosunkowują się do przedstawionych faktów lub bohaterów, dokonują oceny ich postępowania. Jednocześnie, słuchając opowiadania, czytane przez rodzica, mają wzór do naśladowania, wzbogacają swój słownik i stymulują wyobraźnię. Bajka wnosi nowe, często jeszcze nie poznane przez dzieci słownictwo, dziecko słuchając nowych słów po pewnym czasie zaczyna ich używać. Bajki o bogatej i wartościowej treści pomagają kształtować uczucia i postawy dzieci względem rówieśników, osób starszych i zwierząt.

WARTO WIEDZIEĆ

Wspólne czytanie to również znakomita szkoła moralności. W książkach bowiem dobro zostaje wynagrodzone, a zło ukarane. Widać motywy i konsekwencje postępowania bohaterów. Telewizja natomiast pokazuje dobro i zło na tej samej szali, bez wartościowania. W telewizji nie pokazuje się konsekwencji zachowań. Wszystko dzieje się szybko i jest powierzchowne. Tym bardziej, że wielu rodziców nie zdaje sobie sprawy, że telewizja oprócz bombardowania dziecka wieloma bodźcami, które wywołują jego pobudzenie emocjonalne, tak naprawdę nie wiele go uczy. Gdy czytanie rozwija intelekt, to telewizja „wychowuje” dzieci rozkojarzone, nadpobudliwe, agresywne, pozbawione wyobraźni i znieczulone na przemoc.

Aby dziecko w mądry i umiarkowany sposób nauczyło się korzystać z telewizji, musi otrzymać inną alternatywę w postaci innej atrakcyjnej formy spędzania wolnego czasu – czytania. Należy zadbać o to, aby czytanie kojarzyło się z czymś przyjemnym. Nie może być obowiązkiem, karą ani nudą. Ma być to czas magiczny, kojarzący się z radością, bliskością, odkrywaniem tajemnic i przygodą.

Czytanie dziecku to też wyrabianie w nim nawyku czytania i uczenie go miłości do książek. Człowiek nie rodzi się czytelnikiem, należy sprawić by czytanie stało się jego potrzebą i pasją. Nie uczymy tego, tłumacząc jak ważne jest czytanie w życiu, ani ucząc je wcześniej czytać. Natomiast nawyk słuchania jest jedną z najlepszych dróg wiodących młodego człowieka do bycia czytelnikiem.

Jeżeli zaczniemy wcześniej czytać dziecku będzie ono kojarzyć czytanie z przyjemnością, poczuciem bezpieczeństwa i więzi z rodzicem. W przyszłości na pewno szybciej i chętniej sięgnie po książkę stając się czytelnikiem na całe życie.

Bibliografia:

KOŹMIŃSKA Irena, OLSZEWSKA Elżbieta. Wychowanie przez czytanie. Warszawa: Świat Książki, 2007. ISBN 978-83-247-1842-9.

KOŹMIŃSKA Irena, OLSZEWSKA. Z dzieckiem w świat wartości. Warszawa: Świat Książki, 2007. ISBN 978-83-247-0414-9.

Monika Biedrzycka-Gładka
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Koncentracja uwagi w procesie uczenia

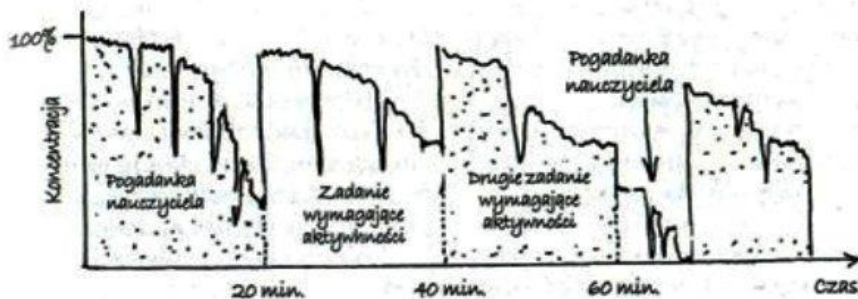
W procesie uczenia istotną rolę odgrywa koncentracja uwagi, czyli zdolność do świadomego kierowania i utrzymania uwagi, na określonym rodzaju czynności. To także umiejętność nierozpraszenia się pod wpływem działania nawet stosunkowo silnych bodźców nie związanych z wykonywaniem danej czynności. Wyróżniamy dwa rodzaje uwagi:

- Uwaga mimowolna – uwaga przyciągana bez naszej woli (np. głośnym dźwiękiem).
- Uwaga dowolna – uwaga kierowana przez nas by wykonać zadanie – dzięki niej możemy sterować naszym myśleniem i zachowaniem.

Czas koncentracji uwagi zależy od wieku osoby, gdyż kierowanie uwagą doskonali się w trakcie rozwoju. Wraz z dojrzewaniem układu nerwowego poprawia się zdolność kontrolowania uwagi i wydłużenia czasu skupienia na zadaniu oraz zdolność ignorowania rozpraszających bodźców. Im starsze dziecko, tym z lepiej potrafi też ocenić, jak wiele uwagi powinno poświęcić zadaniu. Ponadto lepiej poradzi sobie z oszacowaniem tego, co jest naprawdę ważne, a co mniej ważne. Dzieje się tak, ponieważ dziecko lepiej rozpoznaje kontekst sytuacji – zwraca uwagę na odpowiednie bodźce wskazujące np. ton głosu nauczyciela lub jego gesty, które świadczą o tym, że mówi o czymś istotnym. Dzieci w klasach 0-II potrafią skupić uwagę dowolną na 20 minut, po czym odczuwają zmęczenie. Silna koncentracja jest dla nich bardzo męcząca, stąd po zajęciach dzieci mogą być płaczliwe, rozdrażnione czy senne. Dzieci w klasach III-IV potrafią skupić swoją uwagę nawet na 60 min. pod warunkiem, że wykonywana czynność bardzo je zainteresuje.

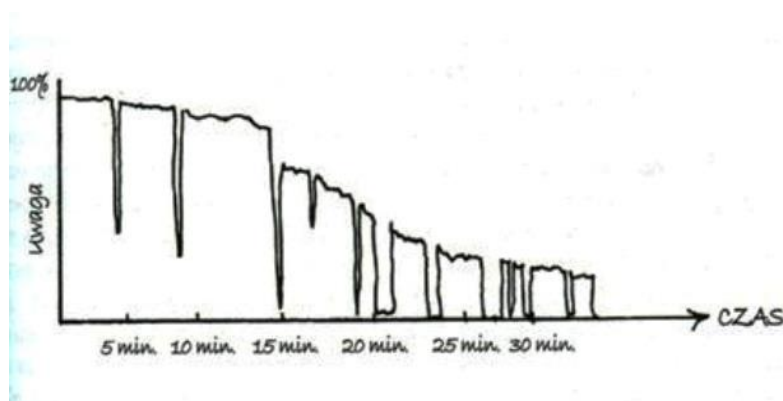
Innym istotnym czynnikiem wpływającym na zdolność skupienia uwagi jest forma prowadzonej lekcji. Podczas pogadanki nauczyciela uczniowie mogą skupić uwagę na krótki czas.

WARTO WIEDZIEĆ

Poziom koncentracji uwagi uczniów w zależności od czasu trwania lekcji i rodzaju zajęć

Nawet po 5 min. można już zauważyć u nich pierwsze oznaki dekoncentracji. Z tego powodu nauczyciele powinni korzystać przede wszystkim z metod, które angażują uczniów do pracy, ograniczając wykład do minimum. Utrzymaniu koncentracji sprzyja także wprowadzanie różnorodnych typów zadań, gdyż miana aktywności pomaga na nowo rozbudzić zainteresowanie uczniów lekcją

Poziom koncentracji uwagi w zależności od czasu trwania pogadanki

Prawidłowo działająca uwaga może od czasu do czasu „uciekać na bok” na krótką chwilę, ale potem szybko powraca bez dużej szkody dla naszego zrozumienia. Osoby z zaburzeniami uwagi mają problem ze skupieniem (nie potrafią nakierować uwagi na jeden wybrany

WARTO WIEDZIEĆ

element), utrzymaniem uwagi (bardzo łatwo przenoszą uwagę na bodźce zakłócające) bądź z jej przekierowaniem (nie mogą oderwać uwagi z jednego elementu na drugi).

Podzielność uwagi to umiejętność selekcji informacji i bodźców z więcej niż jednego źródła oraz skupienie się na więcej niż jednym aspekcie otoczenia jednocześnie. Jako, że jest to umiejętność, to może być ćwiczona. Większa podzielność uwagi sprzyja sprawnemu wykonywaniu codziennych czynności i umożliwia realizację kilku skomplikowanych zadań jednocześnie. Badania wskazują na to, że kobiety mają większą podzielność uwagi niż mężczyźni.

Uwaga decyduje o tym, na jakich elementach się skupimy (uznamy za istotne) a jakie pominiemy. Nie jest możliwe, aby uczeń zapamiętał wszystkie informacje, które były przekazywane na lekcji. Dlatego też do nauczyciela należy wybór najważniejszych treści i nakierowanie na nie uwagi ucznia. Wyboru tego, co jest najistotniejsze, należy dokonywać już na etapie przygotowania konspektu lekcji. Nauczyciel powinien odpowiedzieć sobie na pytanie, co uczeń powinien zapamiętać? Im więcej informacji jest przekazywanych, tym mniejsza szansa na ich zapamiętanie. Dlatego wskazane jest wyselekcjonowanie kilku najważniejszych informacji i skupienie się na nich. Najbardziej istotne treści powinny być też kilkakrotnie powtórzone podczas lekcji oraz zaprezentowane tak, aby wyróżniały się spośród innych mniej istotnych elementów.

Przygotowując się do lekcji dobrze jest tak ułożyć temat, by był intrygujący i wzbudzający ciekawość. Może mieć postać pytania, na które uczniowie będą musieli odpowiedzieć w trakcie lekcji. Jeśli temat lekcji formułujemy w postaci pytania, to zawsze należy pamiętać, aby na zakończenie odwołać się do niego i udzielić odpowiedzi. Na wstępie można też opowiedzieć zabawną dykteryjkę nawiązującą do tematu zajęć lub przynieść jakiś ciekawy rekwizyt z nim związany. Dobrym pomysłem jest także wskazanie na początku lekcji, co będzie najważniejsze w całych zajęciach i na co należy zwrócić uwagę. W kształceniu oceniającym nazywa się to **NACOBESU** (na co bezwzględnie należy zwrócić uwagę) i jest stałym elementem każdej lekcji.

Warto zastanowić się nad przygotowaniem planu lekcji widocznego dla uczniów. Może mieć on formę trasy do przejścia, złożonej z kilku etapów. Nauczyciel może na niej pokazywać,

WARTO WIEDZIEĆ

w którym miejscu omawianych zagadnień znajdują się teraz uczniowie. Pozwoli to na kierowanie uwagą uczniów w trakcie lekcji na wybrane przez nauczyciela obszary.

Skupienie uwagi wymaga od uczniów świadomego wysiłku – koncentracji na tym, a nie innym elemencie. Poprzez pisanie czy rysowanie najważniejszych rzeczy na tablicy lub arkuszu papieru można także na nowo wzbudzać zainteresowanie uczniów lekcją. Warto pamiętać, żeby to, co najważniejsze umieszczać w 1/3 odległości od górnej krawędzi kartki, gdyż tam najczęściej pada nasz wzrok. Słowo pisane ma przewagę nad słowem mówionym – obraz jest silniejszym bodźcem i jest łatwiejszy w odbiorze. Prezentowanie obrazów i plansz dydaktycznych, prezentacji multimedialnych powinno poprzedzać słowo czy tekst. Obraz musi być zgodny z treścią mówioną a nie sprzeczny. Taka forma prezentacji wiedzy (obrazowo-słowna) angażuje nie tylko zmysł słuchu, ale i wzroku oraz pozwala na zapisywanie informacji w dwóch kodach – werbalnym i wizualnym.

Częstym sposobem stosowanym przez nauczycieli a angażującym uwagę uczniów jest dyktowanie notatki z lekcji. Zadawanie intrygujących pytań i ćwiczenia wymagające bardziej skomplikowanych operacji poznawczych np. szukanie podobieństw czy szukanie reguł także ukierunkowuje uwagę. Skuteczne jest odwoływanie się do tego, co uczniom bliskie np. atrakcyjnych dla nich osób (piosenkarzy, sportowców), cytatów z piosenek, ważnych dla nich problemów. Bardzo istotne jest podsumowywanie najważniejszych informacji po każdym etapie lekcji i na jej zakończenie.

Istotne jest także wskazanie uczniom, jakie korzyści odniosą dzięki zapamiętaniu podanych im informacji – do czego mogą się one przydać w ich życiu (np. nauczą się jak zapytać o drogę na plażę, gdy będą na wakacjach) lub w edukacji (rozwiążą trudne zadanie na najbliższym sprawdzianie). Pamiętać należy o tym, że najłatwiej dostrzega się to, co się wyróżnia, np. rzeczy dziwne, zaskakujące, zabawne czy przerażające. Żeby

wyróżnić coś można użyć koloru (kolorowej kredy czy pisaka). Mówiąc podczas lekcji trzeba

WARTO WIEDZIEĆ

tak sterować głosem, żeby przy rzeczach najbardziej istotnych używać niższego bądź wyższego tonu niż przy omawianiu pozostałych. Wtedy przekaz będzie się bardziej wyróżniał. Również ruch przykuwa uwagę. Można podejść do tablicy i posłużyć się wskaźnikiem, wskazując na szczególnie istotne kwestie.

Warto wiedzieć, że ogromnie istotną sprawą jest nasze nastawienie na zapamiętywanie. Jeśli wiemy, że mamy coś zapamiętać, to szansa na to, że nam się uda jest dużo większa. Warto więc stosować na lekcji zapowiedzi: „Uwaga! Teraz powiem coś, co trzeba zapamiętać/ co jest naprawdę ważne/ co będzie na sprawdzianie”.

Nowe wiadomości nabywamy tylko wtedy, gdy mózg jest w stanie czuwania. Wysoki poziom czuwania ułatwia uczenie się. Warto więc o tym pamiętać podczas lekcji i wprowadzać uczniów w stan czuwania a nie odprężenia. Można to zrobić poprzez „nowość w otoczeniu”. Są badania, które wskazują na to, że przechodzenie z jednej klasy do drugiej na kolejnej lekcje, usprawnia przyswajanie wiedzy. Materiał, którego uczymy, powinien także mieć w sobie coś nowego dla uczniów, zaskakującego.

Na skupienie uwagi ma wpływ stan emocjonalny, w jakim znajduje się uczeń. W sytuacji wywołującej lęk, napięcie czy nadmierne pobudzenie uwaga jest często nakierowana na przeżywany stan emocjonalny a nie pozyskiwanie nowych wiadomości. Ale o tym następnym razem...

Bibliografia:

BĄBEL Przemysław, WISNIAK Marzena. Jak uczyć, żeby nauczyć. Warszawa: WSiP, 2008. ISBN 978-83-02-10245-5.

PETTY Geoff. Nowoczesne nauczanie: praktyczne wskazówki i techniki dla nauczycieli, wykładowców i szkoleniowców. Sopot: GWP, 2010. ISBN 978-83-7489-208-7.

MIETZEL Gerd. Psychologia kształcenia. Gdańsk: GWP, 2002. ISBN 83-89120-18-6.

Monika Biedrzycka-Gładka
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Kształtowanie samooceny i pewności siebie u dziecka

Samoocena to zespół sądów i opinii na swój temat (np. dotyczących wyglądu, cech charakteru, wiedzy, umiejętności, zdolności itp.) – postawa względem własnej osoby. Samoocena uwzględnia dwa wymiary: poczucie naszej kompetencji (powstaje na skutek zdobytych doświadczeń – sukcesów i porażek) oraz „lubienie siebie” (powstaje na drodze doświadczanych interakcji i relacji z innymi ważnymi dla nas osobami np. rodzicami, rówieśnikami). **Samoocena globalna**, czyli **poczucie własnej wartości** to całościowe ustosunkowanie się względem siebie i wszystkich posiadanych właściwości. Może objawić się w postawie samoakceptacji (ogólnym pozytywnym nastawieniu do siebie) lub odtrącenia (negatywnym stosunku do siebie). Samoocena wpływa na: nasze myślenie o sobie, motywację do działania, aspiracje i plany życiowe, postrzeganie innych ludzi i relacje międzyludzkie, przystosowanie do otoczenia, zdrowie, zadowolenie z siebie oraz zadowolenie z życia i poczucie szczęścia.

Na kształtowanie u dziecka pozytywnej samooceny wpływ ma wiele czynników:

- ✓ świadomość, że się jest kochanym i docenianym (pochwały, docenianie osiągnięć),
- ✓ wyrozumiałość dla siebie i innych (prawo do popełniania błędów),
- ✓ poczucie bezpieczeństwa,
- ✓ poczucie autonomii,
- ✓ konsekwencja w myśleniu i działaniu,
- ✓ uczciwość względem siebie,
- ✓ akceptacja siebie.

Pewność siebie to sposób, w jaki ktoś siebie widzi. Na pewność siebie składa się: dobra ocena samego siebie (własnych możliwości), zaufanie do swoich uczuć, zaufanie do ludzi, optymistyczna wizja świata, samoakceptacja. Osoba pewna siebie czuje się silna, natomiast brak pewności siebie generuje poczucie bezsilności i bezradności. Nie należy pewności siebie

WARTO WIEDZIEĆ

mylić z pyszałkowatością i zarozumiałstwem. Ponieważ osoba pewna siebie, ceni także innych. I odwrotnie – nie można lubić innych, jeśli nie lubi się siebie. O tym, że pewność siebie jest cechą w życiu ważną i sprzyjającą realizacji swoich celów wiemy wszyscy. Dlatego rodzicom zależy na wzmacnianiu pewności siebie u dzieci. Pewność siebie u człowieka kształtuje się od pierwszych chwil jego życia. Warto wiedzieć, co pomaga ją rozwijać u dziecka.

Wiele zależy od tego w jaki sposób rodzice pokazują dziecku świat. Czy widzą w nim wiele zagrożeń i niebezpieczeństw? Czy często posługują się określeniami „Nie rób”, „Nie dotykaj”, „Nie idź” – uwagę dziecka kierując przede wszystkim na ograniczenia i zakazy. Zamiast wskazywać na to, czego nie wolno, lepiej pokazywać możliwości, czyli co można. Zamiast mówić „Nie dotykaj tego kamienia” lepiej powiedzieć „Chodź, zobaczysz ten kwiatek”. Zamiast mówić, czego dziecko ma nie robić, mówmy, co może zrobić.

Nieustannie zabraniając, tworzymy dziecku obraz świata niebezpiecznego i pełnego zagrożeń, takiego, w którym dziecko na pewno sobie nie poradzi, zrobi sobie krzywdę. Wszystko, co dziecko próbuje robić, okazuje się niewłaściwe, złe, wzbudzające złość rodzica, wpędzające dziecko w poczucie winy. Dziecko nie może ufać sobie, w swoje możliwości czy potrzeby. Dziecko nie nauczy się odnajdywać w świecie rzeczy ciekawych i bezpiecznych, a równocześnie, skojarzy, że wszystko, co fajne jest zabronione. Blokują to w dziecku ciekawość poznawczą i motywację do samodzielnego działania. Rodzic zamiast wyłącznie nakreślać granice zachowania, poznania dziecka, może tym poznaniem kierować, wskazywać różnorodne możliwości. Wymaga to od rodzica zmiany sposobu myślenia – dostrzegania możliwości a nie tylko zagrożeń. Warto wiedzieć, że doświadczenie świata przez dzieci jest podstawą ich rozwoju poznawczego, motywacji do działania. Ale takie doświadczenie powinno odbywać się poprzez interakcję w opiekunem. Ta interakcja jest podstawą obrazu, jaki dziecko tworzy na swój temat. Ważne jest też to, w jaki sposób rodzic komunikuje niebezpieczeństwo – czy jest przerażony w obliczu nawet małej rzeczy, czy podnosi krzyk, czy karze dziecko za to, że go przestraszyło, czy nazywa swoje emocje, czy mówi spokojnie itd. Dzieci bardzo szybko wyczuwają emocje rodziców i łatwo przejmują ich lęki. Rodzice poprzez swoje zachowanie mogą także pokazywać, jak z zagrożeniem sobie radzić – czyli, co konkretnie robić w tej sytuacji, jak mieć wpływ na sytuację. Pewność siebie u dziecka

WARTO WIEDZIEĆ

oznacza także przekonanie, że potrafię radzić sobie w różnych sytuacjach i umiem się w nich zachować. Należy pokazywać dziecku, jak w konkretnych sytuacjach postępować – zarówno swoim przykładem, jak i poprzez ćwiczenie zachowania razem z dzieckiem, aby mogło tego doświadczyć samo. Warto dawać konkretne, jasne wskazówki, co robić, w danej sytuacji a następnie przetrenować z dzieckiem dane zachowanie.

Nasze oczekiwania wobec dziecka także mogą wywoływać określoną jego reakcję. Sposób, w jaki oceniamy dziecko, nawet nie wyrażony wprost, ale w formie niedomówień czy za pomocą mowy ciała, staje się „niewidzialną etykietką”, która determinuje zachowanie nasze oraz w efekcie także dziecka. Dziecko wraz z rozwojem uczy się tego, „jaki jest” poprzez to, jakie komunikaty (werbalne i niewerbalne) na jego temat zostają mu przekazane. Koncentracja na tym, co dziecku nie wychodzi, co robi źle, w czym jest słabsze i co wymaga pracy, powoduje, że dziecko widzi w sobie przede wszystkim braki i negatywne cechy. Nie jest to w żadnym wypadku motywujące i nie powoduje chęci pracy nad sobą i poprawy. Należy zmienić środek ciężkości i zacząć dostrzegać, jak najwięcej pozytywów. Jedynie osoba, która doświadcza wielu różnych pochwał i uznania, jest w stanie przyjąć słowa krytyki, nie traktując ich jako atak na swoją osobę. Dużo skuteczniej jest wzmacniać zachowania przez nas pożądane, niż próbować wyeliminować zachowania niepożądane.

Sytuacje, które wywołują onieśmienie i lęk u dziecka, wymagają dodatkowego wsparcia ze strony rodziców. Należy zaakceptować to, że dziecko się czegoś obawia i dać wiarę, w to, że gdy będzie gotowe to pokona swoją barierę. Najgorszą rzeczą, jaką mogą zrobić rodzice jest wyśmiewanie i ośmieszanie dziecka, bądź złoszczenie się i okazywanie swojego rozczarowania, że coś je przerasta

i przeraża. Niedopuszczalne jest porównywanie dziecka z innymi, które lepiej sobie radzą. Nie wolno na siłę zmuszać dziecka do zmierzenia się ze swoim lękiem, gdy jeszcze nie jest na to gotowe. Grozi to traumą. Rodzic powinien cierpliwie czekać, aż dziecko będzie gotowe zachęcając i stwarzając mu okazje do stopniowego przełamywania się (ale nie na siłę). Warto

WARTO WIEDZIEĆ

okazać radość, gdy dziecko się przełamie albo chociaż zrobi mały postęp. I warto mu w tym pokonywaniu lęku towarzyszyć.

Bardzo ważne dla rozwoju samooceny jest akceptowanie uczuć i emocji, które przeżywa dziecko. Wlicza się w to także akceptowanie jego prawa do złości, lęku i wstydu. Dziecko ma prawo do swoich uczuć, tak jak dorosły ma prawo do swoich. Zakazywanie przeżywania uczuć czy ich ośmieszanie, negowanie nie może rozwijać w dziecku poczucia własnej wartości. Należy natomiast uczyć dziecko właściwego sposobu wyrażania emocji, czyli takiego, które nie krzywdzi siebie ani innych. Pewność siebie wiąże się z akceptacją siebie. Jednak dziecku trudno zaakceptować siebie, jeśli nie czuje akceptacji ze strony najbliższych opiekunów np. nie czuje że jego uczucia są akceptowane. Aprobata ze strony najważniejszych dla dziecka osób jest konieczna.

Ważne jest również to, w jaki sposób rodzice reagują na porażki dziecka. W sytuacji braku sukcesu trzeba przede wszystkim „dodać dziecku otuchy” – ważne by był to ciepły i wspierający komunikat, przytulenie, czułość, by dziecko poczuło się zaakceptowane mimo tego, że mu się nie powiodło i miało ochotę spróbować ponownie. Należy zachęcać go do dalszych prób i wysiłków. Warto się zastanowić, czy rodzice pozwalają na popełnianie błędów dziecku (akceptują to, że ma do nich prawo) oraz sobie (nie są perfekcjonistami i nie oczekują perfekcji od innych). Postawa dorosłych ważna jest też na co dzień. Czy jest w niej dużo miejsca na docenianie dziecka (pochwały, gesty doceniające), wyrażanie aprobaty i zainteresowania, okazywanie, że dziecko i jego zdanie jest dla rodziców ważne? Jeśli występuje tendencja przeciwna – krytykowanie, dążenie do wyeliminowania wszelkich niedoskonałości, ciągle poprawianie tego, co dziecko robi, koncentracja na brakach i kładzenie nacisku na to, czego jeszcze nie umie lub wręcz wyręczanie dziecka (bo tak będzie ładniej, lepiej, szybciej i czyściej), trudno oczekiwać od dziecka wiary w swoje umiejętności. Nie sprzyja to rozwijaniu w dziecku poczucia kompetencji. Poczucie kompetencji jest szalenie istotne i powinno obejmować jak najwięcej obszarów. Jeśli rodzice doceniają wszystkie sukcesy dziecka i nie koncentrują się nadmiernie na porażkach – jest duża szansa na to, że dziecko będzie miało pozytywny obraz siebie. Natomiast, jeśli rodzice zauważają wszystkie porażki, nadmiernie się nimi zamartwiają i mają tendencję do przewidywania przegranej („na pewno się nie uda”, „nie dasz rady”, „to za trudne”) a pomijają sukcesy czy

WARTO WIEDZIEĆ

uznają, że sukces dziecka jest jego obowiązkiem („tak ma być i nie ma co za bardzo chwalić dziecka bo mu się w głowie przewróci”), to dziecko dorasta w przekonaniu, że nie jest dość dobre, ciągle jest nie takie, jak chcą rodzice, jest „nieudane”. Pewność siebie to odwaga podejmowania prób i popelniania błędów oraz akceptacja siebie także w momencie porażki.

Obowiązkiem rodziców jest pomoc dziecku w odkrywaniu i rozwijaniu jego predyspozycji i zainteresowań. Ważne by dawać dziecku różnorodne propozycje, aby mogło w nich próbować swoich sił i odkryć to w czym jest dobre i to, co sprawia mu prawdziwą radość. Nie od razu wiadomo, w czym dziecko radzi sobie najlepiej, czas poszukiwań może być dość długi. Nie należy się zniechęcać.

Podsumowując, aby wzmacniać pewność siebie dziecka należy:

- ✓ Okazywać dziecku zainteresowanie – spędzać z nim czas, słuchać tego, co mówi, poznawać jego potrzeby, postrzegać dziecko jako indywidualną osobę. Nie stosować deprecjonujących etykiet słownych, typu: „leniuch”, „głupek” itp. Unikać stereotypowego myślenia np. „Chłopcy nie płaczą. Nie maź się. Nie jesteś baba.”
- ✓ Zaspokajać potrzeby psychiczne malucha – zapewniać poczucie bezpieczeństwa, szanować dziecko (nie zwracać się obelżywie, nie grozić, nie straszyć), wprowadzać w domu klimat życzliwości i spokoju. Stawiać jasne i zrozumiałe wymagania, na miarę możliwości dziecka. Zabezpieczać potrzebę akceptacji (nie wyśmiewać się z dziecka, nie ośmieszać go), dawać szansę poprawy, zachęcać do samodzielnego pokonywania trudności i rozwiązywania problemów.
- ✓ Podmiotowo traktować dziecko – szanować jego autonomię, prawo dokonywania wyborów i podejmowania decyzji, zachęcać do wygłaszania własnego zdania.
- ✓ Unikać stosowania agresji słownej – używać języka akceptacji, aktywnie słuchać malucha i wykorzystywać komunikaty typu „Ja”, zrezygnować z krzyku, nie grozić odebraniem miłości.
- ✓ Prawidłowo oceniać dziecko – dawać informacje zwrotne, wskazywać na konkretne błędy i możliwość ich poprawy, podkreślać pozytywne aspekty wykonania zadań, udzielać wskazówek, nie poniżać, krytykować niekonstruktywne zachowanie, a nie osobę dziecka, np. „To co zrobiłeś było niebezpieczne” a nie „Jesteś nierozsądny”.

WARTO WIEDZIEĆ

- ✓ Chwalić dziecko – doceniać wysiłki dziecka, a nie tylko efekt końcowy, zauważać nawet małe sukcesy i postępy.
- ✓ Nie porównywać dziecka z innymi – uczyć zdrowej rywalizacji, nie mówić: „Byłeś lepszy/gorszy od...”, zachęcać malucha do pokonywania własnych słabości, a nie walczenia z innymi, porównywać dziecko do niego samego („Zrobiłeś to lepiej niż wczoraj”).
- ✓ Pozwalać dziecku uczyć się na błędach – uczyć malucha akceptować porażki oraz wyciągać wnioski z niepowodzeń, obawom malucha przed wyzwaniem, walczyć z nadmiernym perfekcjonizmem swoim i dziecka, modelować właściwe zachowanie w sytuacji swojej porażki np. pogratulować zwycięstwa w grze.

Bibliografia:

SANTAGOSTINO Paola. Poczucie własnej wartości: jak radzić sobie z dzieckiem w wieku 0-7 lat?. Kraków: „eSPE”, 2004. ISBN 83-89645-41-6.

CIERESZKO Agnieszka. Wzmacnianie samooceny dziecka. Materiały szkoleniowe z webinarium firmy PROGRA.

Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Edukacyjne wartości portali społecznościowych

Nowoczesne technologie informacyjne zmieniły nieodwracalnie współczesny świat. Dziś Internet jest częścią naszego życia, zaglądamy do niego na co dzień, wykorzystujemy do nauki, do celów rozrywkowych. W Internecie robimy zakupy, czytamy wiadomości, oglądamy prognozę pogody.

Jeszcze do niedawna głównymi narzędziami komunikacji i wymiany informacji tekstowych czy multimedialnych dla użytkowników sieci była poczta elektroniczna. Dziś nieodłączną częścią naszego życia stały się portale społecznościowe, które są najczęściej odwiedzanymi stronami internetowymi. Portale (serwisy) społecznościowe są interaktywnymi stronami www współtworzonymi przez sieci społeczne osób podzielających podobne zainteresowania, chcących poznać inne osoby i ich zainteresowania. Są grupą osób połączonych i zorganizowanych, których interakcje odbywają się za pośrednictwem Internetu. Łączą ich z reguły relacje typu: przyjaźń, wymiana informacji, wspólnota interesów. Są bardzo wygodnym narzędziem, uznawanym przez wielu za najlepszy sposób komunikacji między internautami. Umożliwiają również dzielenie się różnego rodzaju treściami.

W zależności od kryterium możemy mówić o portalach społecznościowych ogólnych, dających możliwość tworzenia własnych profili (Myspace, Facebook, Google+), kierowanych do konkretnego odbiorcy, konkretnych grup społecznych (nk.pl, zadane.pl – dla uczniów) czy też specjalistycznych, nastawionych na utrzymywanie kontaktów biznesowych, rozwijanie własnej kariery zawodowej (GoldenLine.pl, pl.linkedin.com). Jeszcze inne prezentują opinie, recenzje (FilmWeb, BiblioNETka,) bądź pozwalają dzielić się konkretnymi treściami (YouTube, Flickr, fotka.pl). Biblioteki mogą korzystać z serwisów i aplikacji online, które dają możliwość kontaktu z użytkownikami, poznania ich potrzeb, pozwalają na współtworzenie treści w sieci. Są to zarówno znane serwisy typu Facebook, MySpace jak i takie, które dają możliwość tworzenia „wirtualnego magazynu” czyli zdjęć, dokumentów tekstowych, prezentacji multimedialnych, plików dźwiękowych jak również informacji o domowych księgozbiorach użytkowników sieci (Scribd, Slideshare, Flickr, Library Thing).

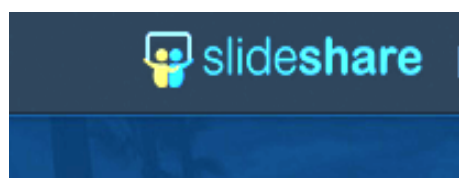
WARTO WIEDZIEĆ

Scribd (scribd.com) jest największym serwisem społecznościowym służącym dzieleniu się *dokumentami tekstowymi, umożliwiającym ich* udostępnianie i przeglądanie.

Swoje konto posiada w nim np. Nowojorska Biblioteka Publiczna.

Slideshare (slideshare.net) pozwala na publikowanie własnych prezentacji multimedialnych i udostępnianie ich innym w sieci. Korzysta z niego m.in. Biblioteka Śląska (<http://www.sildeshare.net/SlaskaBC>)

Flickr (www.flickr.com) umożliwia tworzenie grup użytkowników skupionych wokół konkretnej tematyki, wymianę informacji, bezpłatne przechowywanie zdjęć użytkowników sieci. Dzięki niemu można łatwo i szybko np. zaprezentować zbiory biblioteczne. Dla bibliotek stanowi rodzaj galerii, w której mogą zamieszczać fotografie z imprez bibliotecznych. Ciekawym przykładem projektu jest The Commons w którym współpracujące ze sobą instytucje, muzea, archiwa, biblioteki prezentują posiadane zbiory fotografii, popularyzują wiedzę (www.flickr.com/commons/).

Serwis Library Thing (pl.librarything.com/), dostępny również w języku polskim, umożliwia samodzielne katalogowanie domowych biblioteczek, pisanie recenzji, tworzenie blogów, dyskusje na forum. Każdy internauta może rozbudować swój profil o różnorodne informacje typu zdjęcia, linki, wirtualne półki z książkami. Twórcy książek mogą korzystać z „autorskiego czatu” skupiając fanów własnej twórczości. Serwis ten łączy cechy Web 2.0 z działalnością księgarń i bibliotek. Jego użytkownicy katalogują swoje domowe biblioteczki za pomocą wcześniej przygotowanych rekordów bibliograficznych a jednocześnie skupiają się wokół ulubionego autora, gatunku literackiego, biblioteki czy księgarni tworząc internetowe społeczności.

Serwisy społecznościowe istnieją i funkcjonują przede wszystkim jako komunikatory. Umożliwiają korzystanie z wielu kanałów komunikacji: czatów, blogów, forów i list dyskusyjnych. Dla większości pełnią funkcję komunikacyjną i rozrywkową. Choć proste w obsłudze, wymagają jednak swobody w poruszaniu się po Internecie, umiejętności

WARTO WIEDZIEĆ

zamieszczania zdjęć, prezentacji multimedialnych, plików, linków do różnych stron. Rozwijają więc umiejętności informatyczne. Dzięki olbrzymiej popularności mogą służyć również jako platformy wymiany wiedzy.

Współcześni uczniowie są aktywnymi użytkownikami sieci na co dzień. Coraz rzadziej odwiedzają biblioteki, poszukują zaś informacji głównie w Internecie. Dzisiejsi „cyfrowi tubylcy”, w odróżnieniu od wcześniejszych pokoleń, dorastają z Internetem, uczą się za pomocą technologii cyfrowych i spędzają znaczną część swego życia online. Są obecni na forach, blogach. Dzięki portalom społecznościowym posiadają znajomych na całym świecie. Są niezwykle aktywni i kreatywni w tworzeniu nowych treści. Serwisy społecznościowe są ich naturalnym środowiskiem.

Młodzi ludzie czują silną potrzebę pozostawania w kontakcie z grupą bądź społecznością, dzięki której mają możliwość dyskusowania o różnych sprawach. Poprzez przynależność do portali społecznościowych uczą się od innych. Tworzą własne zasoby edukacyjne w sieci, uczą się podstawowych zachowań społecznych, współpracy w grupie, zaangażowania. Rozwijają własne umiejętności, wymieniają się doświadczeniami, budują relacje z innymi użytkownikami. Uczą się kreatywności, argumentowania, polemizowania. Zdobywają nowe

The image shows the Facebook logo, which consists of the word "facebook" in white lowercase letters on a blue rectangular background.

doświadczenia poza systemem szkolnym. Na Facebooku tworzą profile klasowe, grupowe czy też uczniów zainteresowanych konkretnymi przedmiotami.

Aby komunikować się z uczniami również nauczyciele zaczynają wykorzystywać te narzędzia, chcąc dorównać uczniom nie tylko w zakresie wyszukiwania informacji w sieci, ale również obsługi nowych mediów. Coraz częściej komunikują się z uczniami poza szkołą, wielu z nich jest już gotowych na zmianę modelu nauczania. Prosty sposóbem dla ucznia i nauczyciela, by zaistnieć w sieci jest Facebook.

Wielu nauczycieli zamieszcza posty na forum, przekazuje uczniom proste informacje, z reguły dotyczące zadań domowych, zastępstw, bieżących spraw, zadaje pytania, zachęca do poszukiwania dodatkowej wiedzy. System klasowo-lekcyjny przestaje być jedynym sposobem nauczania. Obecność („kontrola”) nauczycieli daje większą pewność, że na portalach nie będą pojawiać się niepochlebne posty, niecenzurowane treści a uczniowie zawsze będą świadomi ich obecności. Działania nauczycieli i uczniów mogą skupić się

WARTO WIEDZIEĆ

w jednym miejscu. Poprawia się komunikacja między nimi, współpraca, zwiększa poczucie wspólnoty szkolnej. Portale są dobrym miejscem do nauki pozaformalnej. Edukacja możliwa jest w każdym miejscu i o każdej porze.

Facebook sprawdza się przy pracy zespołowej, pracy w grupach w szkole czy na studiach, gdy uczniowie czy studenci nie mogą spotkać się razem w jednym miejscu. Umożliwia dodawanie własnych pomysłów, konsultacje, kontakt z pozostałymi członkami grupy. Mogą się dzielić się zdjęciami, zamieszczać linki do ciekawych wypowiedzi, wydarzeń edukacyjnych, korzystać z różnego rodzaju aplikacji wspomagających studiowanie.

Do największych wartości portali społecznościowych można zaliczyć:

- ✓ możliwość poznania nowych osób,
- ✓ możliwość budowania relacji z innymi użytkownikami, podtrzymywania więzi,
- ✓ możliwość współpracy, wymiany własnych myśli, opinii, udzielania szybkich odpowiedzi,
- ✓ scentralizowanie w jednym miejscu działań nauczycieli i uczniów,
- ✓ poprawę komunikacji nauczycieli i uczniów,
- ✓ propagowanie tworzenia i wymiany informacji,
- ✓ zrzeczanie osób o zbliżonych zawodach, zainteresowaniach,
- ✓ tworzenie nowych grup tematycznych, dołączanie do już istniejących,
- ✓ możliwość zamieszczania zdjęć, filmów czy utworów muzycznych,
- ✓ możliwość autoprezentacji i promocji własnego doświadczenia, profilu osobistego i zawodowego, promocji szkoły, placówki oświatowej,
- ✓ szybkie zamieszczanie informacji, materiałów i szybki dostęp do nich,
- ✓ bezpłatność, łatwość w użyciu.

Portale społecznościowe postrzegane i oceniane głównie jako element rozrywki, nie znalazły jeszcze większego zastosowania w edukacji. Nadal zbyt mało są wykorzystywane w szkołach, niedoceniane przez nauczycieli a odpowiednio wykorzystywane mogą być bardzo pomocne.

Miliony osób korzysta z portali społecznościowych regularnie. Ich popularność zaczyna być dostrzegana przez wiele instytucji, które zauważyły nowe możliwości oraz liczną rzeszę odbiorców, do których mogą dotrzeć. Portale propagują kulturę lokalną, regionalną, wielu

WARTO WIEDZIEĆ

twórców prezentuje w nich swoje dzieła, filmy, muzykę, zdjęcia. Na Facebooku wiele szkół i bibliotek publikuje głównie wiadomości, albumy, informacje o bieżących wydarzeniach. Szkoły wykorzystują go na potrzeby kampanii reklamowej, by „przyciągnąć” do siebie nowych uczniów.

Czytelnicy i sympatycy bibliotek informowani są na bieżąco o wydarzeniach kulturalnych w bibliotece, mających się odbyć konkursach, szkoleniach, lekcjach bibliotecznych, wystawach. Galeria zdjęć związanych z wydarzeniami bibliotecznymi świetnie uzupełnia profil bibliotek. Facebook służy również do prezentacji zbiorów, nowości bibliotecznych, informacji o nagrodach, rocznicach literackich, historycznych, regionalnych. Oprócz promowania usług biblioteki, umożliwia wymianę poglądów różnych grup społecznych. Czytelnicy współtworzą nowe treści, informują o swoich potrzebach, komentują, oceniają treści przez co wpływają na rosnącą popularność profilu. Dzieli się doświadczeniami, zainteresowaniami, informacjami o oferowanych zbiorach czy usługach bibliotecznych. Każda informacja może być rozpowszechniana poprzez funkcję Podziel się! co pozwala na przekazanie dalej wiadomości innym użytkownikom sieci. Jest to nowoczesny, wirtualny i darmowy sposób komunikacji z czytelnikami i sympatykami biblioteki. Facebook jest narzędziem, dzięki któremu można efektywnie dotrzeć do użytkowników portalu, zbliżyć się do potencjalnego czytelnika, poznać jego potrzeby, zaprezentować mu nowoczesne usługi (np. katalog elektroniczny, bazy danych, usługi on-line) w szybki i atrakcyjny sposób.

Na YouTube prezentowane są wywiady, konferencje, praktyczne przewodniki dotyczące korzystania z biblioteki czy wyszukiwania zbiorów online. Biblioteki posługują się nimi głównie w celach marketingowych, promocji usług, zasobów i działalności w środowisku. Promocja bibliotek służy wzmocnieniu ich wizerunku jako instytucji obecnych i aktywnych w przestrzeni publicznej.

Portale społecznościowe mają wpływ na prywatne życie użytkowników, ich naukę, pracę. Coraz głośniej mówi się o uzależnieniu, zaniedbywaniu życia osobistego, zatracania poczucia czasu. Obserwuje się zjawisko obsesyjnego przywiązania do serwisów społecznościowych, natrętnego sprawdzania swojego konta. Należy pamiętać, że serwisy społecznościowe to również niebezpieczeństwo udostępniania poufnych danych osobowych, cyberprzemocy, możliwość „śledzenia” w sieci. Warto więc ocenić swój profil pod kątem zawartości i zadbać

WARTO WIEDZIEĆ

o własną prywatność. Uświadamiać uczniom zagrożenia, jakie wiążą się z korzystaniem z sieci, wdrażać zasady bezpiecznego korzystania z sieci. Używajmy więc portali społecznościowych, ale z głową. Tylko od nas zależy, do jakich celów je wykorzystamy.

Do zobaczenia na Facebooku!

<https://www.facebook.com/bpciechanow>

Bibliografia:

GMITEREK Grzegorz. Biblioteka w środowisku społecznościowego Internetu. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 2012. ISBN 978-83-61464-82-2.

LORENS Roman. Szkoła a serwisy społecznościowe. Dyrektor Szkoły 2013, nr 2, s. 81-83.

Małgorzata Komor
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Biblioteki szkolne w świetle standardów

W Encyklopedii Pedagogicznej XXI wieku czytamy, iż standard jest tłumaczeniem z języka angielskiego i w znaczeniu obiegowym, potocznym oznacza normę, wzorzec.¹

W polszczyźnie pojęcie „standard” pojawiło się po I wojnie światowej, natomiast z końcem XX wieku termin ten znalazł się w powszechnym użyciu. Ogólnie możemy powiedzieć, że standard to przeciętny model, typ, pewien wzorzec, z którym można coś porównać.²

Standardy przeważnie służą jako podstawa do porównania i mierzenia np. jakości. Międzynarodowa Organizacja do Spraw Standaryzacji – International Organization for Standardization (ISO), zajmująca się wyłącznie standaryzacją, zdefiniowała termin jako „proces tworzenia i stosowania reguł zmierzających do porządkowania określonej działalności dla dobra i przy współpracy wszystkich zainteresowanych, a w szczególności dla osiągnięcia optymalnej oszczędności ogólnej z ugruntowanych osiągnięć nauki, techniki i praktyki oraz podkreśla nie tylko postawę stanu obecnego, lecz także przyszłego rozwoju i powinien dotrzymać kroku postępowi”.³

„Standardy biblioteczne służą za kryterium, według którego można mierzyć i oceniać usługi biblioteczne. Są tworzone w celu osiągnięcia i dokonywania zamierzeń, jakie bibliotekarze postawili.”⁴ W zasadzie światowym standardem, w potocznym rozumieniu tego słowa, stała się biblioteka, która gromadzi wszelkie media przydatne w dydaktyce i procesie kształcenia uczniów.⁵

W bibliotekarstwie szkolnym pierwsze standardy pojawiły się w 1918 r. w Stanach

---

¹Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, t. III, Warszawa 2005, s. 936.

² Staniewska D.: *Vademecum bibliotekarza*, Warszawa 2007, s. 31.

³ Mirowski S.: *Informacja normalizacyjna, metrologiczna i dotycząca jakości*, Warszawa 1980, s. 10.

⁴ Drzewiecki M.: *Biblioteka i informacja w środowisku współczesnej szkoły*, Warszawa 2001, s. 47.

⁵ Staniów B.: *Biblioteki szkolne w Polsce – dokąd zmierzamy?*, „Biblioteka w szkole” 2004, nr 4, s. 1.

WARTO WIEDZIEĆ

Zjednoczonych, natomiast w Europie zaczęto zajmować się nimi dopiero w drugiej połowie XX wieku.⁶ „Przedmiotem standaryzacji bibliotek szkolnych mogą być:

➤ w zakresie norm ilościowych:

- personel – liczba etatów, zróżnicowanie w zakresie kwalifikacji;
- pomieszczenia i sprzęt – wielkość i przeznaczenie pomieszczeń bibliotecznych, wyposażenie w sprzęt techniczny i komputerowy;
- zbiory – rodzaj i ilość zbiorów, czas „życia” poszczególnych rodzajów dokumentów;
- budżet – sposób określania wysokości budżetu, wielkość wydatków na poszczególne rodzaje zbiorów, na sprzęt;

➤ w zakresie norm jakościowych:

- funkcje i zadania biblioteki szkolnej,
- umiejętności bibliotekarza szkolnego,
- osiągnięcia ucznia w zakresie umiejętności wykorzystania różnych źródeł informacji.”⁷

Obecnie standardem międzynarodowym dla bibliotek szkolnych jest opracowany przez UNESCO i IFLA „Manifest bibliotek szkolnych”. W „Manifestie bibliotek szkolnych” czytamy m.in.:

- Biblioteka szkolna dostarcza informacji i pomysłów, wyposaża ucznia w umiejętności uczenia się przez całe życie, rozwija wyobraźnię i przygotowuje do roli odpowiedzialnego obywatela.
- Biblioteka szkolna udostępnia książki i inne źródła informacji oraz świadczy usługi, które ułatwiają rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia i efektywnego korzystania z informacji w różnych postaciach i za pośrednictwem różnych mediów.

---

⁶ Staniów B.: *Standardy dla bibliotek szkolnych USA i w Europie*, „Biblioteka w Szkole” 2001, nr 6, s. 1.

⁷ Staniewska D.: *Vademecum bibliotekarza*, Warszawa 2007, s. 32.

WARTO WIEDZIEĆ

- Biblioteka szkolna jest podstawą wszystkich długoterminowych działań związanych z upowszechnianiem umiejętności czytania, pisania, zdobycia informacji, kształcenia oraz rozwoju ekonomicznego, społecznego i kulturalnego.
- Biblioteka szkolna jest podstawowym partnerem dla innych bibliotek.
- Biblioteka szkolna jest integralną częścią dla procesu dydaktycznego.”⁸

„Manifest” zwraca uwagę również na to, że rządy państw, odpowiedzialne za edukację, są zobowiązane do opracowania planów, dokumentów prawnych i sposobów działania w celu wprowadzenia postanowień „Manifestu” w życie.

Największą tradycję standardów dla bibliotek szkolnych mają Stany Zjednoczone. Standardy te określają ogólny kierunek rozwoju bibliotek w kraju. Zbiorem zaleceń dotyczących organizacji pracy współczesnej biblioteki szkolnej w USA jest opracowanie „Information Power” („Potęga informacji”). Opracowanie to daje szczegółowe wytyczne co do organizacji, wyposażenia w zbiory i sprzęt, finansowanie oraz zarządzania i obsady etatowej. Standardy stanowe określają również liczbę zbiorów w poszczególnych kategoriach (wyznacznikiem, prócz typu szkoły, jest liczba uczniów w szkole).⁹

Niemalże bajkowo brzmi informacja, że „O bibliotekarzu mówi się, że jest liderem, przewodnikiem po programach nauczania i świecie informacji, a jego biblioteka to *serce szkoły*”.¹⁰

Wśród krajów europejskich standardy dla bibliotek szkolnych posiada i realizuje Wielka Brytania. Pozostałe kraje m.in.: Dania, Finlandia, Niemcy, Luksemburg, Portugalia i in.

⁸ Wójcicka E.: *Miejsce, rola i zadania współczesnej biblioteki szkolnej*, „Biblioteka w Szkole” 2005, nr 3, s. 6.

⁹ Staniów B.: *Standardy dla bibliotek szkolnych w USA i w Europie*, „Biblioteka w Szkole” 2001, nr 6, s. 1-3.

¹⁰Tamże, s. 2.

podjęły wysiłek opracowania standardów. Większość państw europejskich jest nimi bardzo zainteresowana.

W Polsce działalność bibliotek szkolnych regulowana jest dwiema ustawami: „Ustawą o systemie oświaty” i „Ustawą o bibliotekach”, które nakładają na szkołę obowiązek prowadzenia biblioteki szkolnej – niestety standardy jako takie nie obowiązują. O kształcie biblioteki szkolnej i stanie zatrudnienia decydują władze samorządowe, które są także dysponentami środków finansowych. Dlatego też w zależności od tego, jak przychylnie są władze samorządu i na ile dostrzegają potrzebę pracy biblioteki szkolnej, tak prosperuje biblioteka.

Bibliografia:

DRZEWIECKI Marcin. Biblioteka i informacja w środowisku współczesnej szkoły. Warszawa: Wydaw. SBP, 2001. ISBN 83-87629-67-7.

MIROWSKI Stefan. Informacja normalizacyjna, metrologiczna i dotycząca jakości. Warszawa: CİNTE, Wydawnictwa Informacyjne, 1981. (Materiały Szkoleniowe – Centrum Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej ISSN 0208-8460 ; 22).

RÓŻYCKA Ewa (red. prowadzący encyklopedii). Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku. T.3, M-O. Warszawa: Wydaw. Akademickie Żak, 2004. ISBN 83-89501-24-4.

SANIEWSKA Danuta. Vademecum nauczyciela bibliotekarza 2007. Warszawa: Agencja „Sukurs”, 2007. ISBN 978-83-924008-1-3.

STANIÓW Bogumiła. Biblioteki szkolne w Polsce – dokąd zmierzamy? Biblioteka w Szkole 2004, nr 4, s. 1-4.

STANIÓW Bogumiła. Standardy dla bibliotek szkolnych w USA i w Europie. Biblioteka w Szkole 2001, nr 6, s. 1-7.

WÓJCICKA Elżbieta. Miejsce, rola i zadania współczesnej biblioteki szkolnej. Biblioteka w Szkole 2005, nr 3, s. 4-7.

Bożena Lewandowska, Agnieszka Kołodziejska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Rok Juliana Tuwima w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie

Rok 2013 został ustanowiony przez Sejm Rokiem Juliana Tuwima, w związku z przypadającą sześćdziesiątą rocznicą śmierci i stulecia poetyckiego debiutu poety. Dla wielu bibliotek obie rocznice stanowiły okazję do przybliżenia sylwetki jednego z najpopularniejszych poetów dwudziestolecia międzywojennego, autora wierszy dla dorosłych i dzieci, słów piosenek, tekstów dla kabaretów, rewii, operetek, redaktora i tłumacza poezji obcojęzycznej.

Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie przygotowała ciekawą ofertę związaną z osobą Juliana Tuwima, adresowaną do uczniów, studentów i nauczycieli. Olbrzymim zainteresowaniem wśród uczniów szkół podstawowych cieszył się ogłoszony w marcu przez Bibliotekę Pedagogiczną w Ciechanowie ogólnopolski konkurs plastyczny „Bohaterowie wierszy Juliana Tuwima”. Do konkursu zgłosiło się 615 dzieci z całej Polski oraz dzieci ze szkoły przy Ambasadzie RP w Atenach. Przedmiotem konkursu było wykonanie pracy plastycznej inspirowanej dowolnym wierszem poety. Komisja konkursowa oceniła wszystkie prace biorąc pod uwagę zaangażowanie, pomysłowość, zgodność z tematyką oraz walory estetyczne i samodzielność ich wykonania.

Najlepszą w kategorii klas I-III okazała się praca „Rzepka” Kamila Koca, ucznia kl. II b SP w Regiminie. Drugie miejsce za rysunek „Murzynek Bambo” zdobyła uczennica kl. II a SP w Gołyminie-Ośrodku, Gabriela Kownacka. Trzecie miejsce zdobył Michał Zaborowski, uczeń kl. II b SP w Grudusku,

RELACJE

który wykonał ilustrację do wiersza „Rzepka”. Laureatami konkursu w kategorii klas IV-VI zostali: Weronika Dębowska z kl.VI b SP w Regiminie za rysunek „Pan Maluśkiewicz i wieloryb” (I miejsce), Sara Rudzińska z kl. IV SP w Starych Pieścirogach za rysunek do wiersza „Rwanie bzu” (II miejsce), Gabriela Łyszowska, uczennica kl. V a SP nr 5 w Ciechanowie za rysunek „Ptasie radio” (III miejsce). Przyznano również 21 wyróżnień w obu kategoriach. 10 maja 2013 roku podczas uroczystości wręczenia nagród laureatom konkursu, nagrodzone i wyróżnione osoby otrzymały książki, nagrody rzeczowe oraz dyplomy. Nauczyciele w podziękowaniu za współpracę z naszą biblioteką oraz pozostali uczestnicy biorący udział w konkursie otrzymali pamiątkowe dyplomy.

Laureaci konkursu "Bohaterowie wierszy Juliana Tuwima"

Przez miesiąc w Wypożyczalni można było oglądać wystawę prac laureatów i uczestników konkursu. Nagrodzone prace zostały również zaprezentowane na stronie internetowej Biblioteki w zakładce Wydarzenia/Wystawy.

RELACJE

Dla osób zainteresowanych twórczością Juliana Tuwima przygotowaliśmy zestawienie bibliograficzne, opracowane na podstawie zbiorów Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie, zamieszczone na stronie internetowej www.bpciechanow.edu.pl w zakładce Zestawienia bibliograficzne.

W witrynie wystawowej w holu Biblioteki Pedagogicznej można było obejrzeć ciekawą ekspozycję poświęconą twórczości poety, przeczytać fragmenty wierszy, obejrzeć zdjęcia przybliżające sylwetkę pisarza.

Na platformie zdalnego nauczania Moodle (<http://moodle.bpciechanow.edu.pl>) został zaprezentowany kurs „Julian Tuwim – polski poeta, tłumacz jeden z najwybitniejszych przedstawicieli XX-lecia międzywojennego”, skierowany do wszystkich zainteresowanych życiem i twórczością Juliana Tuwima. Uczestnicy kursu mogli zapoznać się z biografią poety, jego wszechstronną twórczością literacką oraz stronami internetowymi popularyzującymi jego sylwetkę. Dla chętnych został przygotowany test z wiadomości o życiu i twórczości poety, cieszący się dużym zainteresowaniem wśród uczestników kursu.

Nasza oferta skierowana była również do najmłodszych. Przedszkolaki brały udział w zajęciach edukacyjnych, poprzez głośne czytanie i zabawę poznawały twórczość Juliana Tuwima.

Zajęcia dla dzieci z Przedszkola Piotruś Pan w Ciechanowie

RELACJE

Barbara Ciarcińska
Szkoła Podstawowa w Głinojecku

Rok Juliana Tuwima w Szkole Podstawowej i w LO w Głinojecku

Rok 2013 był rokiem Juliana Tuwima. Przez cały ten rok na korytarzu Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Stanisława Reymonta w Głinojecku znajdowała się gazetka, na której był umieszczony portret poety oraz informacje dotyczące jego życia i twórczości.

2 grudnia 2013 r. uczniowie kl. II i III LO przygotowali apel poświęcony tej postaci. Bardzo ciekawie została zaprezentowana sylwetka Juliana Tuwima. Przedstawiono m. in. zmienione wersje „Lokomotywy” i „Abecadła”, które były swoistą wariacją znanych nam utworów. Teksty czytane i recytowane przeplatano utworami muzycznymi w wykonaniu dwóch wspaniałych solistek naszego liceum.

RELACJE

W Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Glinojeku został przeprowadzony szkolny konkurs recytatorski wybranych wierszy Juliana Tuwima.

W konkursie brali udział uczniowie dwóch grup : klasy I - III oraz klasy IV - VI. Osoby, które zakwalifikowały się do II etapu brały udział w eliminacjach powiatowych.

Na przełomie marca i kwietnia zorganizowano konkurs plastyczny pt. " Ilustracje do wierszy Juliana Tuwima", przeznaczonych także dla dwóch grup wiekowych.

Poza tym na zajęciach świetlicowych i w bibliotece szkolnej czytano fragmenty wierszy poety. 16 maja 2013 r. dla całej społeczności szkolnej przeprowadzono uroczysty apel upamiętniający tę postać.

RELACJE

Na zakończenie tej uroczystości wręczono nagrody dla zwycięzców poszczególnych konkursów. Przez cały rok na holu głównym i w bibliotece szkolnej były zamieszczone ciekawe gazetki zawierające materiały z życia i twórczości poety.

Mirosława Ostrowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Zadania bibliotek pedagogicznych w świetle nowych przepisów prawa oświatowego

W kwietniu 2013 r. weszło w życie „Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych” (Dz.U. z 2013 r. nr 0 poz.369). Rozporządzenie to opisuje zadania bibliotek pedagogicznych w zakresie wspierania pracy szkoły. Proces wspomaganie szkoły polegać ma na: pomocy w diagnozowaniu jej potrzeb, ustalaniu sposobów działania prowadzących do zaspokojenia tych potrzeb, zaplanowaniu form wspomaganie, wspólnej ocenie efektów realizacji zaplanowanych form oraz opracowaniu wniosków z ich realizacji. Wspomaganie ma na celu poprawę jakości pracy szkoły oraz organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli.

Zadaniem bibliotek pedagogicznych będzie udzielanie szkołom niezbędnych informacji na temat zmian wprowadzanych w systemie oświaty, gromadzenie, opracowanie i udostępnianie materiałów dotyczących kierunków polityki oświatowej państwa, literatury przedmiotu dotyczącej sposobów pomocy udzielanej dzieciom, nauczycielom czy rodzicom oraz literatury niezbędnej do doskonalenia zawodowego nauczycieli, realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Kolejnym ważnym zadaniem bibliotek będzie organizacja sieci współpracy ze szkołą. Aby sieć dobrze funkcjonowała musi być spełnione kilka warunków. Przede wszystkim należy uzgodnić ogólne zasady funkcjonowania sieci, ustalić potrzeby potencjalnych uczestników, określić propozycje tematów spotkań, dokonać wyboru koordynatora, zorganizować spotkanie inauguracyjne. Koordynator odgrywa ważną rolę w procesie współpracy, organizuje i monitoruje pracę sieci, dba o realizację wspólnie ustalonych zadań, opracowuje sprawozdanie z działalności zespołu a także dba o promocję działań oraz efektów pracy sieci.

RELACJE

27 listopada 2013 r. Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie zorganizowała seminarium dla nauczycieli bibliotekarzy i pracowników placówek oświatowych „Zadania bibliotek

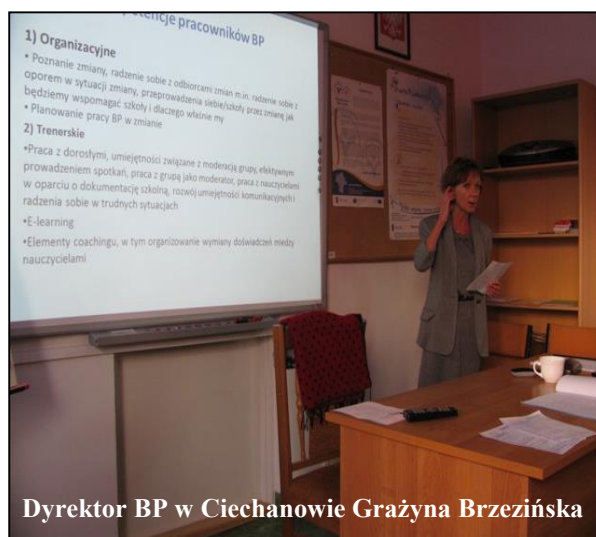

Agnieszka Pietryka (ORE)

pedagogicznych i szkolnych w świetle nowych przepisów prawa oświatowego.” Gościem spotkania była Pani Agnieszka Pietryka – kierownik Zespołu Informacji Pedagogicznej z Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, która przedstawiła uczestnikom założenia nowego systemu doskonalenia nauczycieli. Wskazała na rolę oraz zadania bibliotek pedagogicznych w nowym modelu wspomagania pracy

szkół i doskonalenia nauczycieli. Przybliżyła działania związane z nowymi zadaniami, wskazując na możliwość wykorzystania zasobów biblioteki pedagogicznej. Seminarium cieszyło się dużym zainteresowaniem, wzięło w nim udział ponad siedemdziesięciu nauczycieli bibliotekarzy z powiatu ciechanowskiego, płońskiego, pułtuskiego, przasnyskiego i makowskiego.

W ramach wspierania pracy nauczycieli Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie oferuje nauczycielom zajęcia edukacyjne, cykliczne szkolenia, warsztaty, konsultacje indywidualne i zespołowe dla nauczycieli bibliotekarzy. Wszystkie nasze działania i propozycje przedstawiła dyrektor Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie, Grażyna Brzezińska.

Dyrektor BP w Ciechanowie Grażyna Brzezińska

Mirosława Lewandowska-Wołosz
Miejska Biblioteka Publiczna w Ciechanowie. Oddział Zbiorów Naukowych i Regionalnych

---

Wydawca, naukowiec, regionalista... chłopak z Ciechanowa

30 grudnia 1971 r. zmarł w Warszawie Stanisław Pazyra, z urodzenia ciechanowianin, autor „Dziejów Ciechanowa i ziemi ciechanowskiej”. Zaledwie sześćdziesiąt siedem lat życia Pazyry mogłoby – bez przesady – posłużyć za kanwę wciągającego filmu, którego akcja rozpoczynałaby się na wąskich uliczkach Ciechanowa, miasta w ówczesnej guberni płockiej. Następnie przenosiłaby się do tętniącego życiem międzywojennego Lwowa, a później do okupowanej Warszawy, by zakończyć się w stolicy w okresie PRL-u. Byłby to film o karierze niepozornego chłopaka z Ciechanowa, syna ubogiej wdowy, który po dzieciństwie i latach szkolnych zakończonych maturą w ciechanowskim gimnazjum, wyjeżdża do jednego z najpiękniejszych miast ówczesnej Rzeczypospolitej. Tam po kilku latach z młodego obiecującego naukowca przeistacza się w dyrektora wielkiej i szacownej instytucji wydawniczej. Wybuch wojny zmusza go do założenia wojskowego munduru, w którym broni Lwowa. Później przedostaje się do okupowanej Warszawy. Tam poświęca się ocalaniu polskiej książki oraz dystrybucji podręczników dla tajnego nauczania. Po wojnie zarządza przez pięć lat największym polskim wydawnictwem. Następne lata wypełnione są zajęciami edytorskimi, wydawniczymi, bibliotekarskimi oraz pracą naukową.

Wróćmy jeszcze do Lwowa. Jako stypendysta Wydziału Powiatowego Sejmiku Ciechanowskiego, w którym pracuje zaraz po maturze, wkrótce po śmierci matki, Stanisław rozpoczyna studia na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jana Kazimierza. Szybko zostaje magistrem, a po trzech latach – doktorem historii. Jest asystentem prof. Jana Ptaśnika i członkiem Komisji Historycznej Lwowskiego Towarzystwa Historycznego. Ale nie tylko praca wypełnia mu czas. Lwów lubi się bawić i umie się bawić: na dancinгах, rautach, w kasynach i w mieszkaniach prywatnych, w których są ustalone dni tzw. five'ów, z poczęstunkiem i tańcami. Na taki five zaprasza Stanisława Pazyrę poznana na uniwersytecie absolwentka historii i studentka filologii klasycznej Helena Olszewska, córka znanego lwowskiego adwokata i bibliofila. Jak mogła wyglądać zabawa? „*Raz po powrocie z lata*

REGION

spędzonego w Viareggio przywiozłam z dansingu w tamtejszym Kasynie śliczne, indiańskie przybrania dla pań i panów. Wieczór z tymi rekwizytami [...] otrzymuje nazwę »Jednej nocy wśród Indian«. Panie dostają ślicznie wykonane, krepinowe przepaski na głowę z trzema piórami [...], z dwoma spadającymi na ramiona warkoczami z czarnej krepiny, dla panów zaś są indiańskie pióropusze. Ponadto każda z pań otrzymuje do ręki ręcznie malowaną w cieniach błękitno–zielonych, liworyzowaną papugę naturalnej wielkości [...]. Z tymi insygniami tańczymy». W 1933 r. Stanisław i Helena biorą ślub. Żona uczy historii i łaciny w Gimnazjum i Liceum ss. Nazaretanek, ma w planach doktorat.

***

Tutaj mała dygresja: na ostatnią stronę niegdysiejszego „Przekroju” Zbigniew Lengren rysował obrazkową historyjkę pt. „Profesor Filutek”, o małym piesku i jego panu w meloniku. Pierwowzorem profesora był ojciec Heleny Pazyrzyny, prof. Witold Lis–Olszewski (1878–1979), który po II wojnie światowej osiedlił się w Toruniu i zorganizował Katedrę Prawa Rzymskiego na UMK. Jej brat natomiast, również o imieniu Witold (1905–1986) i również prawnik, był przyjacielem Władysława Bartoszewskiego (nazwanym przez niego nieustraszonym obrońcą), współpracownikiem Biura Interwencyjnego KOR.

***

„Nadchodzą wakacje 1935 roku. W tym roku nie możemy planować dłuższego wyjazdu, bo od 15 lipca mąż mój zaczyna pracę w wydawnictwie Ossolineum w charakterze zastępcy dyrektora Antoniego Lewaka. Jedziemy na tydzień do Gdyni [...]. Z kuzynką i jej mężem, dyrektorem »Polskiej Agencji Morskiej« codziennie, do późnej nocy bawimy się w różnych lokalach. [...] Aby skrócić czas podróży powrotnej do Lwowa, lecimy po raz pierwszy samolotem typu »Junkers«, należącym do Polskich Linii Lotniczych »Lot«“. Mieszkają przy ul. Sierpowej „w ślicznej, narożnej »Kurzej Stopie« urządzanej stylowo, z balkonem i oknami wychodzącymi na Pohulanek, które to mieszkanie zamieniamy na większe przy ulicy Zielonej 35”. Na świat przychodzi córka Hania.

W 1938 roku Stanisław Pazyra zostaje przeniesiony służbowo do Warszawy. Jego żona z płaczem opuszcza rodzinne miasto. W Warszawie zajmują mieszkanie przy ul. Żurawiej 8, w które rok później, we wrześniu 1939 r. trafia bomba i doszczętnie niszczy. Przepada

cenny księgozbiór, który Helena otrzymała w wianie od ojca bibliofila. *„Jestem sama... – wspomina. – To, co zdołałam wynieść z płonącego domu, to tylko rzeczy potrzebne dla dziecka, dokumenty i dyplomy mojego męża i moje oraz kilka cennych drobiazgów; sama mam tylko to, co na sobie.”* Po kapitulacji Lwowa Pazyra zdejmuje mundur i z pełnomocnictwami od Zarządu Ossolineum – przedostaje się do okupowanej Warszawy. Decyduje się tutaj na podjęcie działań, które ocala przed konfiskatą wydawnictwo i jego zapasy książek. Fikcyjnie sprzedaje wszystko dawnemu kierownikowi oddziału. Powstaje prywatna „Księgarnia Ossolineum”. Połączona następnie, w równie przemyślny sposób, z Państwowym Wydawnictwem Książek Szkolnych ma w magazynach ogromne zapasy podręczników. Czesław Gutry, zasłużony płocki bibliotekarz, tak podsumował ten okres: *„o randze Ossolineum w okupowanej Warszawie mówią pewne znamienne fakty: z jednej strony próba skaptowania Ossolineum przez okupanta, w celu wydawania podręczników szkolnych pod dyktando hitlerowców, przed czym Pazyra zręcznie się uchylił, z drugiej strony - uznanie Ossolineum przez Polską Akademię Umiejętności i towarzystwa naukowe działające tajnie za centralny ośrodek wydawniczy, reprezentujący i rozprowadzający wydawnictwa naukowe”*. Pazyra przesuje również Tymczasowej Radzie Księgarstwa Polskiego. W lipcu 1942 roku zostaje aresztowany przez gestapo i osadzony na Pawiaku, wychodzi po kilku miesiącach dzięki staraniom żony i przyjaciół. Swoją rozległą wiedzę o tym czasie wykorzysta po latach, pisząc pracę *Z dziejów książki polskiej w czasie drugiej wojny światowej* (Warszawa, 1970).

Jesienią 1944 r., po praskiej, wolnej od Niemców stronie Warszawy, zostają powołane do życia Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych. Pierwsza, tymczasowa siedziba to pokój w budynku Ministerstwa Oświaty przy ul. Wileńskiej. *„W pokoju tym – pisał 20 lat później Pazyra – urzędowało wówczas już pięć obcych osób, mających swe biurka czy stoły i krzesła. Dyrektorowi PZWS jedna z osób ustąpiła jedną trzecią część swojego biurka, oczywiście bez szuflad. O krzesło musiał się on już sam postarać. Wychodząc z pokoju, dyrektor PZWS zabezpieczał zdobyte krzesło, przywiązując je sznurkiem do tegoż biurka”*. Początki były trudne, ale położył wówczas podwaliny pod najpotężniejsze wydawnictwo podręczników w Polsce. Jako pierwszy wydrukowano *Elementarz* Mariana Falskiego, dla dzieci rozpoczynających nareszcie naukę w ojczystym języku.

Następnym zadaniem Pazyry jest zorganizowanie Państwowego Wydawnictwa Naukowego.

REGION

Zajmuje się tym przez dwa lata. Później pracuje m.in. w Polskiej Akademii Nauk oraz w Instytucie Historii Kultury Materialnej. Pole aktywności przenosi też gdzie indziej – działa w Mazowieckim Ośrodku Badań Naukowych, powraca do rodzinnego Ciechanowa jako opiekun Stacji Naukowej MOBN. Podejmuje się napisania monografii rodzinnego miasta. Sięga do źródeł, przeszukuje archiwa, utrwała wspomnienia i przez kilka lat spisuje historię Ciechanowa i okolic. Tematyka jest mu bliska, miastami mazowieckimi zajmował się już na uniwersytecie. Pracy nie zobaczył w druku, ukazała się pięć lat po jego śmierci, a kłopoty i perypetie z jej wydaniem to temat na osobną opowieść.

Zgodnie z ostatnią wolą Stanisława Pazyry księgozbiór zgromadzony „*pod kątem zagadnień mazowieckich*” żona przekazała Stacji Naukowej MOBN w Ciechanowie. Obecnie książki, a także maszynopisy i korespondencja z okresu opieki nad Stacją, przekazane przez Ciechanowskie Towarzystwo Naukowe, znajdują się w zbiorach Oddziału Zbiorów Naukowych i Regionalnych Miejskiej Biblioteki Publicznej w Ciechanowie.

Z inicjatywy Towarzystwa Miłośników Ziemi Ciechanowskiej i Ciechanowskiego Towarzystwa Naukowego na ścianie budynku nowego oddziału biblioteki miejskiej (wcześniej CTN), przy pl. J. Piłsudskiego 1, 30 grudnia 2011 r. o godz. 11 została odsłonięta tablica poświęcona pamięci Stanisława Pazyry.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Mirosława Ostrowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Bezpieczeństwo w szkole

Wydawnictwa zwarte

1. Bogacka-Osińska Bogumiła: Wychowanie uczniów klas początkowych dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym: teoria i praktyka. – Kraków : Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 2009.
2. Guerin Suzanne, Hennessy Eilis: Przemoc i prześladowanie w szkole : skuteczne przeciwdziałanie agresji wśród młodzieży. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2004
3. Klaus-Stańska Dorota, Nowicka Marzena: Bezpieczeństwo dzieci : scenariusze zajęć dla rodziców i nauczycieli. – Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2002.
4. Olweus Dan: Mobbing : fala przemocy w szkole : jak ją powstrzymać?. - Warszawa : Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, 2007.
5. Ostrowska Małgorzata: Bezpieczeństwo na lekcjach wychowania fizycznego czyli jak skutecznie unikać wypadków: poradnik dla nauczyciela wychowania fizycznego.- Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, cop. 2008.
6. Rumpf Joachim: Krzyczyć, bić, niszczyć : agresja u dzieci w wieku do 13 lat. – Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008
7. Taraszkiewicz Małgorzata, Kordziński Jarosław: Bezpieczna i przyjazna szkoła. – Warszawa : Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, 2009

Artykuły z czasopism

1. Bogacka-Osińska Bogumiła : Bezpieczne warunki do zabawy // Wychowanie w Przedszkolu. – 2010, nr 6, s. 25-27
2. Borucka Hanna : Badanie poczucia bezpieczeństwa ucznia // Nauczanie Początkowe. – 2005/2006, nr 2, s. 58-60

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

3. Bryś Beata: Czy koordynator zapewni bezpieczeństwo w szkole? // Dyrektor Szkoły. – 2009, nr 9, s. 42-43
4. Bryś Beata: Przerwa pełna atrakcji – sposób na bezpieczną przerwę // Dyrektor Szkoły. – 2009, nr 10, s. 38-39
5. Cieśla Elżbieta, Markowska Małgorzata: Bezpieczeństwo ćwiczących na zajęciach ruchowych // Nauczanie Początkowe. – 2008/2009, nr 1, s. 21-27
6. Cybulski Witold: Kamery w szkole // Dyrektor Szkoły. – 2002, nr 1, s. 22-23
7. Dołęgowska Joanna : Bezpieczne ferie // Życie Szkoły. - 2009, nr 2, s. 55-56
8. Dudzikowa Maria: Scholaptikon, czyli monitoring w szkole // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2005, nr 8, s. 50-56
9. Dzierzgowska Irena: Bezpieczeństwo w szkole // Dyrektor Szkoły. - 2007, nr 11, s. 1-9
10. Gapski Jarosław : Efekty akcji prewencyjnej "Błękitny patrol", prowadzonej w środowisku młodzieży ponadgimnazjalnej na terenie Szczecina // Lider. – 2008, nr 7/8, s. 25-29
11. Jakubowska Małgorzata: Jak Bambo opuszcza afrykańskie kraje i jak zimową nauzkę dostaje... : scenariusze przedstawienia przygotowującego do bezpiecznych ferii zimowych // Życie Szkoły. – 2007, nr 1, s. 61-62
12. Jokiel K.: Projekt "Bezpieczna Szkoła" // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. – 2004, nr 7, s. 44-46
13. Kaczmarek Mirosław: Kto odpowiada za dzieci w miejscach publicznych? // Remedium. – 2010, nr 1, s. 18-19
14. Kamieniak Krzysztof: Rodzaje wypadków i urazów na zajęciach sportowych – sposoby ich zapobiegania // Lider. – 2004, nr 2, s. 26
15. Kamienowska Renata: Bezpieczny przedszkolak // Wychowanie w Przedszkolu. - 2006, nr 10, s. 37-39
16. Kamienowska Renata, Nizioł Katarzyna, Witko Beata: Bezpieczne ferie // Wychowanie w Przedszkolu. - 2004, nr 1, s. 27-30
17. Karczewska Joanna : Czas wolny a bezpieczeństwo dziecka // Nauczanie Początkowe. – 2008/2009, nr 1, s. 7-14
18. Kazimierowicz Marek: Ministerialny pomysł na bezpieczną szkołę // Nowa Szkoła. – 2006, nr 10, s. 15-18

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

19. Kędra Przemysław, Różański Paweł: Kilka uwag o podstawach prawnych organizacji zajęć rekreacji ruchowej // Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. – 2006, nr 3, s. 30-32
20. Kolowca Krystyna : Zebrania z rodzicami // Życie Szkoły. – 2008, nr 9, s. 29-37
21. Kossakowska Karolina : Co zagraża najmłodszemu? // Wychowanie w Przedszkolu. – 2012, nr 6, s. 42-45
22. Kowalczyk Tomasz : Bezpieczeństwo w szkole w aspekcie współczesnych zagrożeń //Meritum. - 2010, nr 4, s. 12-15
23. Krupa Bożena : Poziom bezpieczeństwa gimnazjalistów // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. – 2005, nr 10, s. 36-38
24. Kruszko Krzysztof : Bezpieczne wakacje // Życie Szkoły. – 2007, nr 6, s. 8-12
25. Leszczyk Karolina, Bałaban Jakub: Na ratunek maluchowi // Wychowanie w Przedszkolu. – 2011, nr 8, s. 60-63
26. Lisowski Krzysztof: Bezpieczeństwo w szkole – regulacje prawne // Dyrektor Szkoły. – 2011, nr 11, s.56-60
27. Łojek Anna : Bezpieczeństwo dzieci młodszych wieku szkolnym : (wybór) // Nauczanie Początkowe. –2008/2009, nr 1, s. 106-107
28. Maliszkiewicz Grażyna : Unikajmy zagrożeń // Wychowanie w Przedszkolu. – 2005, nr 9, s. 26-27
29. Maślińska Anna Renata : Bezpieczne dziecko w drodze do szkoły i do domu // Dyrektor Szkoły. – 2004, nr 7/8, s. 71
30. Nalaskowski Aleksander : Warunki dialogu bezpieczeństwie w polskiej szkole // Edukacja. – 2007, nr 2, s. 5-17
31. Narożnik Małgorzata : Rośliny wokół nas // Wychowanie w Przedszkolu. – 2012, nr 8, s. 55-56
32. Ostrowska Małgorzata : Profilaktyka pedagogiczna jako promocja bezpieczeństwa w procesie wychowania fizycznego // Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. – 2004, nr 8/9, s. 5-13
33. Ostrowska Małgorzata : Przedmiotowe uwarunkowania wypadkowości szkolnej // Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. – 2005, nr 4, s. 12-15
34. Osuch Maciej : Niebezpieczna szkoła, czyli strach się bać... // Dyrektor Szkoły. – 2011, nr 9, s. 34-41

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

35. Pankowska-Koc Katarzyna, Kędracka Ewa : Bezpieczeństwo w szkole //Meritum . - 2010, nr 4, s. 2-3
36. Parlak Mirosława, Zyzik Elżbieta : Bezpieczeństwo dzieci na wycieczkach szkolnych // Nauczanie Początkowe. – 2008/2009, nr 1, s. 51-54
37. Piotrowski Przemysław, Wysocka- Pleczyk : Bezpieczna szkoła // Psychologia w Szkole. - 2005, nr 2, s. 63-70
38. Prus-Wiśniewska Helena : Bezpiecznie w przedszkolu // Wychowanie w Przedszkolu. – 2008, nr 4, s.27-31
39. Prus-Wiśniewska Helena: Bezpiecznie za progiem domu i przedszkola // Wychowanie w Przedszkolu. – 2008, nr 5, s. 32-37
40. Prus-Wiśniewska Helena : Ochrona najmłodszych przed niebezpieczeństwami // Wychowanie w Przedszkolu. – 2008, nr 3, s. 34- 37
41. Rękawek Anna : Jeszcze raz o bezpieczeństwie // Dyrektor Szkoły. – 2006, nr 7, s. 29
42. Rojek Renata : Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w działaniach straży miejskiej // Remedium. – 2006, nr 9, s. 24-25
43. Sabat Marta, Szymczak Maja : Bezpieczeństwo naszych dzieci // Wychowanie w Przedszkolu. – 2012, nr 4, s. 51-54
44. Sawiński P. Jerzy : Komu służą oszklone klasy? // Nowa Szkoła. – 2010, nr 7, s. 29-32
45. Smuniewska Jolanta : Jak unikać niebezpieczeństwa – w trakcie podróży i wycieczek // Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. – 2009, nr 6, s. 48-49
46. Sobiegała Agnieszka, Stemplowska Bożena : Pedagogika twórczości w pracy personelu medycznego // Życie Szkoły. – 2010, nr 1, s. 23-27
47. Studenski Ryszard : Ryzyko w szkolnym mundurku // Psychologia w Szkole.- 2006, nr 2, s. 119-124
48. Szawłowska -Wasilewska Joanna : Młodzież i prawo // Dyrektor Szkoły. – 2005, nr 12, s. 38-42
49. Szelawa Stanisław : MEN a bezpieczeństwo uczniów // Dyrektor Szkoły . - 2008, nr 9, s. 10-13
50. Ściubeł Ewa: Bezpieczeństwo dzieci na wycieczkach i obozach szkolnych // Lider. – 2007, nr 7/8, s.28-30

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

51. Warchoł Krzysztof: Bezpieczeństwo w trakcie wychowania fizycznego// Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. - 2011, nr 6, s. 20-22
52. Wędrychowski P. Marek : Bezpieczeństwo ucznia w drodze do i ze szkoły // Dyrektor Szkoły. – 2004, nr 3, s. 44-45
53. Wiłkomirska A. : Walka z przemocą w szkole : pomocne wskazówki // Remedium. – 2007, nr 8, s. 4-5
54. Wojtasik Jolanta, Zazula Wiesława: Żyjemy bezpiecznie : projekt profilaktyczny dla uczniów klas V-VI // Wszystko dla Szkoły. – 2006, nr 2 , s. 6-7
55. Wódka Bogumiła : Unikajmy zagrożeń // Wychowanie w Przedszkolu. – 2005, nr 7, s. 35-36
56. Zawadzki P.: "Fala" w szkole // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. – 2006, nr 2, s. 44-45
57. Żogała Marta: Bezpieczny przedszkolak // Wychowanie w Przedszkolu. – 2007, nr 8, s. 28-30

Sześciolatek uczniem

Wydawnictwa zwarte

1. Budikova Jaroslava, Krusinova Patricie, Kuncova Pavla : Czy twoje dziecko jest przygotowane na spotkanie ze szkołą ?. – Gliwice : Wydaw. Helion, 2006
2. Dojrzałość szkolna a jakość startu edukacyjnego / red. Alicja Kargulowa. – Wrocław : Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 1980.
3. Dziecko sześciolatnie w szkole : praca zbiorowa / pod red. Janiny Karczewskiej, Małgorzaty Kwaśniewskiej. – Kielce : Wydaw. Pedagogiczne ZNP, 2009
4. Góralczyk Ewa : Moje dziecko w szkole : poradnik dla rodziców i wychowawców. – Warszawa : Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej, 2008.
5. Gruszczyk – Kolczyńska Edyta, Zielińska Ewa : Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla dzieci, które rozpoczną naukę w szkole. – Warszawa : Wydaw. Edukacja Polska, 2009.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

6. Koźniewska Elżbieta, Matuszewski Andrzej, Zwierzyńska Elżbieta : Skala Gotowości Edukacyjnej Pięciolatek (SGE-5) : obserwacyjna metoda dla nauczycieli. – Warszawa : Ośrodek Rozwoju edukacji, 2010.
7. Mój uczeń przekracza próg szkolny : profilaktyka niepowodzeń szkolnych sześciomiesięcznych i dziesięciolatek / red. Nauk. Jadwiga Kędzierska. – Kraków : Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2005.
8. Rokicińska Iwona : Diagnoza dziecka rozpoczynającego naukę w klasie pierwszej : kwestionariusz zgodny z nową podstawą programową. – Gdańsk : Wydaw. Harmonia, 2010
9. Sześciolatki w Polsce : raport 2006 : diagnoza badanych sfer rozwoju / red. Aldona Kopik. – Kielce : Akademia Świętokrzyska im. Jana Kochanowskiego, 2007
10. Tryzno Ewa : Diagnoza edukacyjna dzieci 6-, 7-letnich rozpoczynających naukę : (wersja po badaniach pilotażowych). – Gdańsk : Wydaw. Harmonia, 2006.
11. Watoła Anna : Komputerowe wspomaganie procesu kształtowania gotowości szkolnej dzieci sześciolatek. – Toruń : Wydaw. Adam Marszałek, 2006.
12. Wilgocka - Okoń Barbara : Gotowość szkolna dzieci sześciolatek. – Warszawa : Wydaw. Akademickie Żak, 2003
13. Włoch Stanisława, Włoch Agnieszka : Diagnoza całościowa w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej : wybrane problemy i rozwiązania. – Warszawa : Wydaw. Akademickie Żak, 2009.

Artykuły z książek

1. Redlisiak Grażyna : Kiedy dziecko jest gotowe zostać uczniem i jak je do tego przygotować? // W : Jak wspierać dziecko w nauce : niezbędnik aktywnego rodzica / Małgorzata Taraszkiewicz i in. – Warszawa : Wolters Kluwer Polska, 2009. – S. 17-37.
2. Taraszkiewicz Małgorzata : Sześciolatek w szkole // W : Jak wspierać dziecko w nauce : niezbędnik aktywnego rodzica / Małgorzata Taraszkiewicz i in. – Warszawa : Wolters Kluwer Polska, 2009. – S. 9-16.

Artykuły z czasopism

1. Bąbka Jarosław : Sześciolatek w szkole – szanse i zagrożenia // Dyrektor Szkoły. – 2000, nr 10, s. 24-27.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

2. Brańska Ewa : Obowiązek edukacyjny sześciolatków // Wychowanie w Przedszkolu. – 2004, nr 7, s. 387-391.
3. Brańska Ewa : Przedszkolak uczniem : problem progu szkolnego // Dyrektor Szkoły. – 2010, nr 11, s. 53-54.
4. Brejnak Wojciech : Sześciolatki a nauka szkolna // Życie szkoły. – 2009, nr 9, s. 48-52
5. Czownicka Ewa : Głos psychologa dziecięcego w sprawie edukacji szkolnej 6-latka //Dyrektor Szkoły. – 2010, nr 6, s. 44-46.
6. Dąbek Krystyna : Sześciolatek w szkole // Życie Szkoły. – 2011, nr 7, s. 5-10.
7. Gabryelak Ewa : Szanse edukacyjne i emocjonalna gotowość szkolna dzieci 6- letnich z małych przedszkoli // Nauczanie Początkowe. -2011/2012, nr 1, s. 88-93.
8. Gawel Małgorzata : Sześciolatek do szkoły ? // Wychowanie w Przedszkolu. – 2008, nr 8, s. 56-57.
9. Jagła Aleksandra : Gotowość szkolna sześciolatka // Życie Szkoły. – 2013, nr 7, s. 4-6.
10. Janiszak Emilia, Grzywacz Regina : Sześciolatek w szkole – szanse i zagrożenia // Wychowanie w Przedszkolu. – 2000, nr 9, s. 527-532.
11. Jastrzębska Lidia : Edukacja AD 2011 – spór o sześciolatki // Nowa Szkoła. – 2012, nr 1, s. 3-6.
12. Jastrzębska Lidia : Szkoła gotowa na sześciolatki, sześciolatki gotowe na szkołę// Dyrektor Szkoły. – 2013, nr 5, s. 16-18.
13. Jurewicz Monika : Jakie są oczekiwania rodziców dzieci sześciolatków wobec szkoły? // Nowa Szkoła. – 2007, nr 3, s. 14-18.
14. Kamińska Krystyna : Sześciolatek na rozdrożu : lata 2009-2010 w polskim ustawodawstwie oświatowym // Wychowanie w Przedszkolu. – 2011, nr 1, s. 4-10.
15. Kamińska Krystyna, Marek Elżbieta : Sześciolatek w szkole czy w przedszkolu? // Życie Szkoły. -2002, nr 9, s. 569-571.
16. Kopik Aldona : Dziecko sześciolatkowe u progu nauki szkolnej // Wychowanie w Przedszkolu. -2007, nr 9, 5-12.
17. Koźniewska Elżbieta : Badanie gotowości szkolnej sześciolatków // Wychowanie w Przedszkolu. – 2007, nr 3, s. 11-15.
18. Koźniewska Elżbieta : Gotowość szkolna sześciolatka (rozm. przepr. Elżbieta Marek) // Życie Szkoły. – 2006, nr 8, s. 52-55.
19. Krawczonek Magdalena : Sześciolatki – przygotowanie do szkoły // Dyrektor Szkoły. – 2005, nr 3, s. 25-28.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

20. Lelonek Marian : Obniżanie wieku szkolnego uczniów // Nowa Szkoła . – 2008, nr 4, s. 4-9
21. Liberska Hanna, Matuszewska Mirosława : Czy zabieramy dzieciństwo sześciolatkom? // Psychologia w Szkole. – 2011, nr 4, s. 97-105.
22. Malinowski Andrzej : Wiek rozpoczęcia nauki szkolnej // Życie Szkoły. – 2006, nr 7, s. 12-14.
23. Moczarska Marta, Rojek Dorota : Opinie rodziców na temat obniżenia do 6 lat wieku podjęcia obowiązku szkolnego : (z uwzględnieniem zagadnień dotyczących sprawności fizycznej i postawy ciała) // Lider. – 2011, nr 11/12, s. 21-25.
24. Moczulska Weronika : Sześciolatek – do szkoły! // Edukacja i Dialog. – 2006, nr 3, s. 8-12.
25. Moszczyńska Urszula : Zastrzeżenia i uwagi dotyczące reformy obniżającej wiek szkolny // Dyrektor Szkoły. – 2011, nr 3, s. 49-52.
26. Niechoj Urszula, Jeleńska Halina : W obronie sześciolatek : list otwarty // Wychowanie w Przedszkolu. – 2002, nr 3, s. 175-176.
27. Nagrodzka Alicja : Diagnozowanie sześciolatek // Edukacja i Dialog. – 2006, nr 3, s. 12-15.
28. Nowicka Aleksandra : Sześciolatek idzie do szkoły? : pytania i obawy nurtujące środowisko przedszkolne // Wychowanie w Przedszkolu. – 2002, nr 1, s. 41-43.
29. Peter Tadeusz : Dziecko sześciolatek w szkole... // Nowa Szkoła. – 2011, nr 7, s. 61-62.
30. Powężka Lucyna : Adaptacja sześciolatek // Problemy Opiekuńczo Wychowawcze. – 2002, nr 4, s. 49-51
31. Ratajek Zdzisław : Dziecko 6-letnie w szkole // Nauczanie Początkowe. – 2009/2010, nr 1, s. 82-89.
32. Ruszczak Małgorzata : Sześciolatek do szkoły i co dalej // Wychowanie w Przedszkolu. – 2001, nr 9, s. 551-552.
33. Semik Karol : Sześciolatek w szkole podstawowej – obniżenie wieku rozpoczynania spełnienia obowiązku szkolnego w Polsce // Meritum. – 2009, nr 1, s. 2-3.
34. Skowrońska Aleksandra : Dojrzałość emocjonalna dzieci sześciolatek do podjęcia nauki // Życie Szkoły , 2009, nr 7, s. 13-17.
35. Soroka Anetta : Sześciolatek w szkole? : przygotujmy mu pewny start // Wychowanie w Przedszkolu. – 2002, nr 7, s. 428-431.

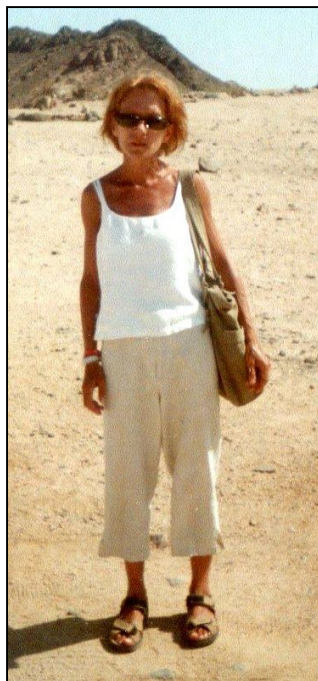
ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

36. Szkolak Anna : Scenariusz spotkania adaptacyjnego z dziećmi 6-letnimi objętymi obowiązkiem szkolnym i ich rodzicami // Nauczanie Początkowe. – 2009/2010, nr 2, s. 67-70.
37. Tonia Małgorzata : Sześciolatki w szkołach : bilans zysków i strat // Dyrektor Szkoły. -2010, nr 6, s. 25-26.
38. Waloszek Danuta : Sześciolatki w szkole – szanse czy zagrożenia? // Życie Szkoły. – 2002, nr 6, s. 326-332.
39. Wilgocka – Okoń Barbara : Sześciolatki na start // Wychowanie w Przedszkolu. – 2003, nr 3, s. 131-135.
40. Woźniak Wacława : Sześciolatki poza reformą // Edukacja i Dialog. -2000, nr 1, s. 5-9.
41. Wróbel Zofia : Szkoła w oczach dziecka sześciolatniego // Wychowanie w Przedszkolu. – 2004, nr 1, s. 44-46.
42. Zbróg Zuzanna : Dylematy decyzyjne rodziców sześciolatek // Nowa Szkoła. – 2009, nr 7, s. 4-9.
43. Ziemia Krzysztof : Co warto wiedzieć, a o czym warto przypomnieć w związku z wczesnoszkolną edukacją „sześciolatek” //Lider. -2010, nr 3, s. 25-26.
44. Żytko Małgorzata : Gotowość dzieci czy gotowość szkoły? Kilka refleksji na marginesie dyskusji o 6 – latkach // Meritum. – 2013, nr 2, s. 2-7.

POZNAJMY SIĘ

Grażyna Brzezińska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Jestem...

Jestem Dyrektorem Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie, nauczycielem dyplomowanym z 27-letnim stażem pracy.

W bibliotece najbardziej lubię...

Planować. Wieloletnie doświadczenie na stanowisku dyrektora BP daje podstawę uznać, że jest to najprzyjemniejsza część zarządzania. Planowanie wyzwala kreatywność, pozwala mieć marzenia. Na tym etapie nie zakładam negatywnych scenariuszy, nie szukam zagrożeń, których nie da się pokonać.

Moje podejście do planowania na przestrzeni lat zmieniało się. Obecnie stawiam na współpracowników. Skupiam się na delegowaniu uprawnień i odpowiedzialności, zwiększaniu swobody w podejmowaniu decyzji przez indywidualnych pracowników bądź powołane z grona zespoły. Sobie zostawiam rolę koordynatora dbającego o zrównoważony rozwój: gromadzenia zbiorów, działań edukacyjnych (wspierających nauczycieli), informacyjnych, promocyjnych. Dyskretnie kontroluję podejmowane inicjatywy, motywuję i chwalebę. Zintegrowany, odpowiedzialny zespół BP – to największa satysfakcja dobrze zaplanowanej pracy.

W mojej pracy najbardziej nie lubię...

Gwałtownych zmian. Biblioteka to instytucja bardzo konserwatywna. O kilku tysiącach jej podstawową rolę jest gromadzenie i udostępnianie informacji. Nagłe zmiany ustawodawcze (nowe zadania) lub organizacyjne (lokalowe, kadrowe) są tu szczególnie boleśnie odczuwane. Wprawdzie udaje się je zrealizować (choćby zmiana warsztatu informacyjnego od katalogu kartkowego po elektroniczną bazę danych) to działania te wymagają rozłożenia w czasie. I nie tylko ze względu na opór wykonawców, ale też przez wzgląd na użytkowników. Trzeba dać im szansę na stopniowe przyzwyczajanie się do zmian.

POZNAJMY SIĘ

Moje dalsze plany zawodowe...

(Mam nadzieję, że nie będę musiała przekwalifikowywać się). Plany zawodowe wiąże z dalszym rozwojem PB. Za szczególnie istotne uważam: rozwijanie systemu informacji pedagogicznej i komunikacji elektronicznej z użytkownikami oraz kulturę organizacyjną biblioteki. Stawiam na integrację ze środowiskiem, działalność promocyjną, właściwy klimat w środowisku pracy i wzorcowe kontakty z czytelnikami. Chciałabym, aby rozpoznawalność biblioteki wśród społeczności lokalnej była jednoznaczna z wysokimi kompetencjami jej pracowników i zaspokajaniem wszystkich potrzeb użytkowników.

Po pracy najchętniej...

Czytam, oglądam filmy, podróżuję. Systematycznie, z przyjemnością czytam recenzje filmowe i książkowe. Stąd moje późniejsze wybory. Pod wpływem rankingów poczytności i list bestsellerów przeczytałam wszystkie powieści Dana Browna (właśnie skończyłam *Inferno*), trzy tomy *Pięćdziesięciu twarzy Greya* (bez zachwytu) czy *Bezcennego* Zygmunta Miłoszewskiego (polecam).

Ostatnie wybory filmowe to przewidywane „pewniaki” do Oscara: *Grawitacja* (koniecznie w 4D – rewelacja), *Kapitan Phillips* (emocje do końca), *Wilk z Wall Street* (niezrównany DiCaprio), *Sierpień w hrabstwie Osage* (tak wkurzonej Julii Roberts jeszcze nie widziałam), *Kamerdyner* (w ciągu 2 godzin filmu zmienia się oblicze współczesnego świata). Podróże to z reguły weekendowe wyjazdy – koniecznie nad wodę. Najczęściej jest to Zalew Zegrzyński (mam swoje ulubione miejsca), czasem Bałtyk. Dłuższe wakacyjne wyjazdy też z dużą wodą w tle, ale cieplejszą. Zwiedziłam kilka krajów basenu Morza Śródziemnego: Grecja, Turcja, Włochy, Tunezja. Bardziej na południe były: Egipt (Morze Czerwone), Jordania, Izrael (Morze Martwe), Maroko, Teneryfa (Atlantyk). Wrażenia, wspomnienia, klimaty pozostają na długie lata.

Ulubiona literatura...

Czytam dla przyjemności. Lektura ma mnie zrelaksować. Preferuję wartką akcję, ciekawą intrygę, bohaterów, którym się udaje, a więc literaturę sensacyjno-kryminalną. Chętnie sięgam po takich autorów jak: Harlan Coben, Stephen King, Robert Ludlum, Dean Koontz.

POZNAJMY SIĘ

Monotonność bywa nudna. Wtedy kupuję książki „z innej półki”. Miałam okres zainteresowania literaturą inspirowaną postacią Shakespeare’a, jak : Jennifer Lee Carrell *Szyfr Szekspira*, *Wciąż mnie prześladują*, czy Michael Gruber *Księga powietrza i cieni*. Fakty historyczne z życia tajemniczej postaci najsłynniejszego na świecie dramaturga są w nich okraszone współczesnymi intrygami jego wielbicieli i szekspirologów.

Ostatnie nabytki to świetne felietony Marcina Mellera zebrane w tomie *Między wariatami* – zwłaszcza te, które pisał jako korespondent wojenny oraz *Brudna gra* Nikodema Pałasza o zawodowym tenisie, który tylko w TV jest czystym, elitarnym sportem.

Autor, do którego wracam w różnych okolicznościach: wakacje, choroba, zmęczenie, to Jeremy Clarkson – bawi do łez nawet przy kolejnym czytaniu.

Gdybym nie pracowała w bibliotece to chciałabym być...

Rezydentem – opiekunem turystów w miejscu wypoczynku, np. w Maroku. Zainspirowały mnie liczne podróże zagraniczne. Przede wszystkim doceniam potrzebę tego zawodu. Zwłaszcza w krajach arabskich, gdzie ich wskazówki dotyczące zachowania w miejscach publicznych i obiektach sakralnych są niezbędne. Z perspektywy czasu, wiem, że dobry rezydent to lepiej, głębiej zapamiętany pobyt. Nie tylko to, co na zdjęciach, filmach, folderach czy przywiezionych pamiątkach, ale informacje o: zwyczajach, systemie oświaty, opiece zdrowotnej, stroju, przepisy kulinarne, ciekawostki, anegdoty. No i ich uśmiech, cierpliwość i życzliwość. Zawsze sprawiają wrażenie zadowolonych ze swojej pracy.

WARTO PRZECZYTAĆ

Monika Biedrzycka-Gładka
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

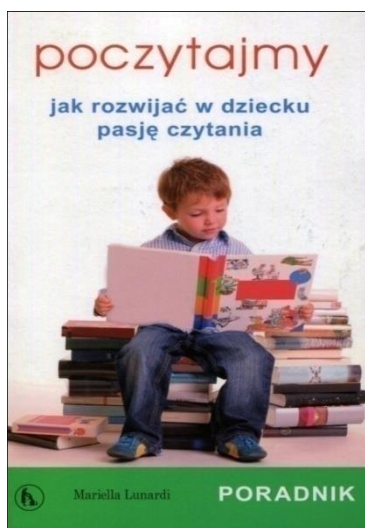
Zdarzyło się pierwszego września: (albo kiedy indziej) / Pavol Rankov [przekł. Tomasz Grabiński].

Wrocław: Słowackie Klimaty, 2013. ISBN 978-83-928051-9-9.

Wydawca zachwala książkę pisząc, że to „najlepsza słowacka książka ostatnich lat”. Została nagrodzona Europejską Nagrodą Literacką 2009 r. oraz Nagrodą Czytelników dziennika „SME”. Historia rozpoczyna się pierwszego września 1938 r. na basenie w Levicach. Trzech nastolatków, szkolnych kolegów - Peter (Węgier), Honza (Czech) i Gabriel (Żyd) organizują zawody w pływaniu. Zwycięzca będzie mógł jako pierwszy spróbować swoich sił w ubieganiu się o względy pięknej Márii, która jest Słowaczką. Ich rywalizacja jednak nie zakończy się tego dnia, lecz potrwa przez kolejne trzydzieści lat aż do roku 1968. Z każdym pierwszym września będą się wiązać punkty zwrotne i szczególnie istotne wydarzenia w życiu bohaterów. Bohaterowie powieści przyjaźnią się pomimo różnic narodowościowych, kulturowych czy religijnych. Nawet rywalizacja o kobietę nie jest w stanie tej przyjaźni zniszczyć. To, co jest im wspólne to „mała ojczyzna”, z której pochodzą, czyli Levice. Na kartach książki możemy obserwować proces dojrzewania nastolatków, czas wchodzenia w dorosłość i próby układania sobie życia. Jednak zawsze czegoś im brakuje, zawsze czują się nie swojo, nie mogą odnaleźć spełnienia i spokoju. W powieści ważną rolę odgrywa tło historyczne – wojna, zmiana granic, zmiana ustroju i kolejne zmiany rządów. Aktualna sytuacja polityczna ma ogromny wpływ na decyzje podejmowane przez bohaterów książki. Autor pokazuje jak bardzo los człowieka jest powiązany z historią. Czy możemy powiedzieć, że człowiek w swoich wyborach jest wolny? Czy to, jakie decyzje podejmuje jest zdeterminowane okolicznościami zewnętrznymi? I czy w takim układzie podejmowane wybory mogą być słuszne? Momentami książkę czyta się jak powieść przygodową. Liczne są w niej także elementy humorystyczne czy groteskowe. Na pewno jest to książka, którą warto przeczytać.

WARTO PRZECZYTAĆ

Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

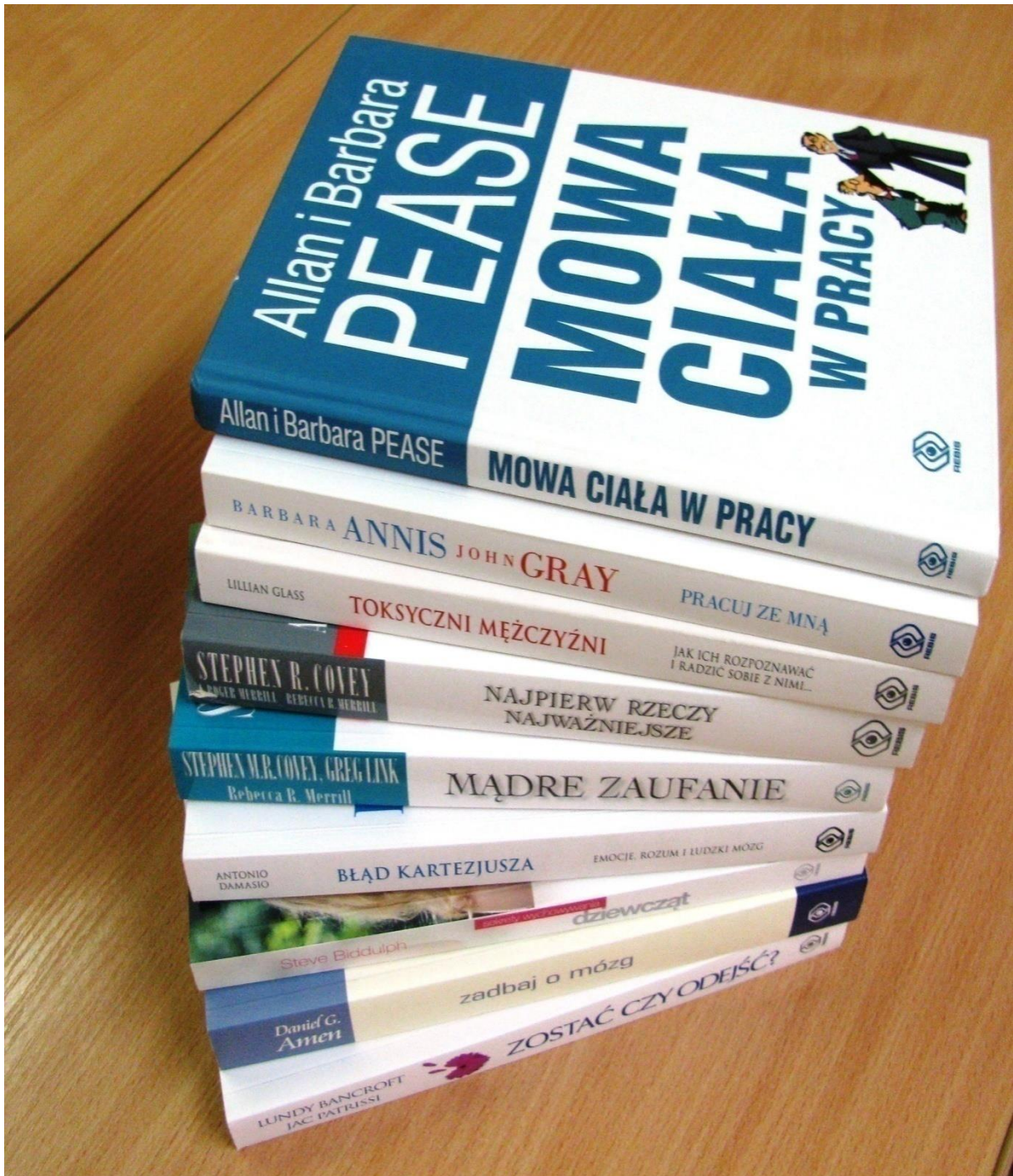
Poczytajmy : jak rozwijać w dziecku pasję czytania : poradnik / Mariella Lunardi ; tł. Stefan Tuszyński. Kraków : Wydawnictwo OO. Franciszkanów "Bratni Zew", 2011. ISBN 978-83-7485-161-9

W dzisiejszym świecie, w którym rodzice są pochłonięci różnymi zajęciami, dzieci coraz częściej przebywają w świecie multimedialnym. Co zrobić by obudzić zainteresowania czytelnicze a następnie utrwalić tak, by dziecko stało się potencjalnym dorosłym czytelnikiem?

W poradniku „Poczytajmy” autorka przedstawia własną koncepcję wspólnotowego czytania poprzez którą nawiązują się więzi, tworzą warunki sprzyjające rozwijaniu dialogu w rodzinie. Uświadamia rodzicom, dlaczego tak ważne jest czytanie książek z dziećmi. Wskazuje na, wydawałoby się błahe z pozoru, czynniki takie jak: miejsce do czytania, stosowanie gestów, odpowiednią intonację głosu, czyli to wszystko, co ma powiedzieć dziecku: „Jestem tutaj. Mam bardzo dużo do zrobienia, ale ty jesteś najważniejszy, Ciebie wybieram”. Zwraca uwagę na konieczność doboru odpowiednich technik, opracowanie stałej strategii czytania z dzieckiem, wypracowanie odpowiednich nawyków i rytuałów towarzyszących czytaniu. To właśnie właściwa technika czytania przyciągnie uwagę dziecka, da mu możliwość przeniesienia się w świat fantazji, bawić się, przeżywać emocje. Wspólne czytanie dziecku pozwala tworzyć sprzyjające okoliczności dla dialogu, który może się zacząć od wspólnego wybierania książek. Dlatego autorka zachęca do wspólnych wizyt w bibliotece czy w księgarni, towarzyszenia dziecku w jego wyborach czytelniczych po to, by lepiej zrozumieć jego upodobania i potrzeby. Przedstawia pozytywne efekty dydaktyczne i konsekwencje w sferze emocjonalnej dziecka: szybsze opanowanie techniki czytania, rozumienie tekstu, wzbogacenie języka, itp. Już one powinny stać się powodem by wyzwolić potrzebę rozpoczęcia wspólnego czytania z własnymi dziećmi. Przystępnie napisany, krótki ale praktyczny przewodnik o wspólnym czytaniu książek z dziećmi dla rodziców, dziadków, nauczycieli.

NASI DARCYŃCY

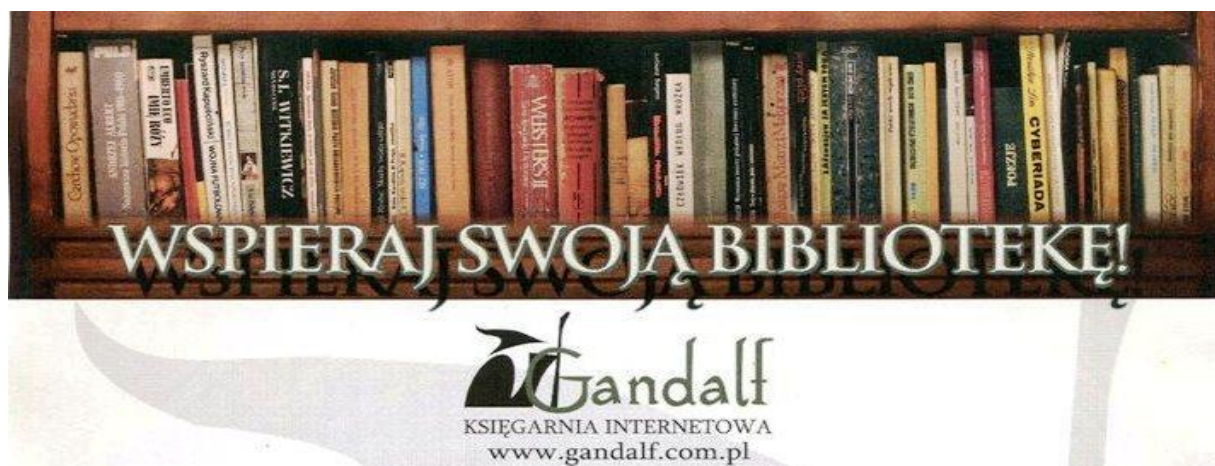

NASI DARZYŃCY

wydawnictwo
adam marszałek

WSPIERAJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ

Bibliotekarzy zachęcamy do przyłączenia się do akcji a czytelników i sympatyków naszej biblioteki informujemy, że każdy może wspomóc bibliotekę i przez to mieć wpływ na atrakcyjność księgozbioru. Wszystkim robiącym zakupy książek w księgarniach internetowych polecamy księgarnię Gandalf, która w rankingu sklepów internetowych tygodnika "Wprost" i portalu Money.pl jest wśród liderów nieprzerwanie od 6 lat.

Nasz kod to: **jasny**

WEJDŹ NA WWW.GANDALF.COM.PL,
ZRÓB ZAKUPY, PODAJ W ODPOWIEDNIM POLU TEN KOD

jasny

ZAPEŁNIJ REGAŁY NOWYMI KSIĄŻKAMI, PRZEKAZUJĄC
SWOJE PUNKTY BIBLIOTECE.
KAŻDE ZREALIZOWANE ZAMÓWIENIE TO PUNKTY DLA
TWOJEJ BIBLIOTEKI, KTÓRE WYMIENI NA KSIĄŻKI.

NIE ZWLEKAJ. WEJDŹ NA WWW.GANDALF.COM.PL.
WESPRZYJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ JUŻ DZIŚ.
KAŻDA ZŁOTÓWKA MA ZNACZENIE!

KSIĘGARNIA INTERNETOWA GANDALF TO SZEROKI WYBÓR PODRĘCZNIKÓW,
POMOCY NAUKOWYCH, SŁOWNIKÓW, BELETRYSTYKI, KSIĄŻEK AUDIO ORAZ
MULTIMEDIÓW. KAŻDY ZNAJDZIE COŚ DLA SIEBIE.
ODWIEDŹ NASZĄ STRONĘ I PRZEKONAJ SIĘ SAM.

NOTY O AUTORACH

Monika Biedrzycka-Gładka – absolwentka Wydziału Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych w Warszawie oraz Wydziału Psychologii Społecznej SWPS w Warszawie. Pracuje jako koordynator ds. instruktażu dla bibliotekarzy w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie a także psycholog w Społecznej Szkole Podstawowej STO w Ciechanowie. Lubi ambitną prozę i pamiętniki.

Grażyna Brzezińska – absolwentka Wydziału Bibliotekoznawstwa Informacji Naukowej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, studiów podyplomowych z zakresu zarządzania oświatą i marketingu oraz studiów podyplomowych z zakresu bibliotek naukowych. Dyrektor Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie.

Barbara Ciarcieńska – nauczyciel edukacji początkowej. Obecnie pracuje jako nauczyciel-bibliotekarz w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Gliniojecku. Absolwentka studiów podyplomowych na kierunku "Bibliotekoznawstwo z informacją naukową" w Płocku.

Agnieszka Kołodziejska – pracownik Wydziału Informacyjno – Bibliograficznego Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie od 2006 roku. Absolwentka Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Małgorzata Komor – absolwentka kierunku Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Pracownik Działu Udostępniania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie.

Bożena Lewandowska – nauczyciel bibliotekarz, pracownik Wydziału Gromadzenia i Opracowania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej Ciechanowie. Autorka i prowadząca kursy na platformie zdalnego nauczania Moodle.

Mirosława Lewandowska-Wołosz – pracownik Miejskiej Biblioteki Publicznej w Ciechanowie, Oddział Zbiorów Naukowych i Regionalnych.

Jolanta Nagiel – nauczyciel-bibliotekarz, pracownik Wydziału Udostępniania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie. Moderator Dyskusyjnego Klubu Książki w BP w Ciechanowie.

NOTY O AUTORACH

Mirosława Ostrowska – pracownik Wydziału Informacyjno-Bibliograficznego w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie, bibliotekarz systemowy.

Bogumiła Pawłowska – absolwentka kierunku filologia polska na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, Studiów Podyplomowych Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej. Pracuje w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie Filii w Mławie. Interesuje się historią sztuki i sportem. Uwielbia czytać polskie powieści obyczajowe i oglądać programy kulinarne. Często podróżuje... palcem po mapie!

Piotr Pracukowski – absolwent Wydziału Samochodów i Maszyn Politechniki Warszawskiej, nauczyciel w Zespole Szkół nr 3 im. Stanisława Staszica w Ciechanowie, wicedyrektor ds. kształcenia zawodowego.

Marzena Rybicka – nauczyciel dyplomowany w I LO im. Z. Krasińskiego w Ciechanowie. Absolwentka Wyższej Szkoły Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie, na kierunku Tyflopädagogika oraz studiów podyplomowych – Bibliotekoznawstwo i Informacja Naukowa w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Pracowała m.in. w Szkole Podstawowej nr 6, w Wojewódzkiej Poradni Wychowawczo – Zawodowej i Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie. Angażuje się w projekty branżowe, prowadząc m.in. z sukcesem „Dyskusyjny Klub Książki”.

Anna Wesółwska – nauczyciel bibliotekarz Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie Filia w Mławie. Absolwentka pedagogiki społecznej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, a także Studiów Podyplomowych Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej oraz Podyplomowych Studiów Kształcenia Pedagogicznego na UWM w Olsztynie. Miłośniczka książek, zainteresowania: psychologia i resocjalizacja.